

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe un semestru . 12 "
Pe o lună . 2 "
Nrul de Duminică
pe un an . 4 Cor.
Pentru România și
Armenia . 10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferencz-utca 20
INSERTIUNILE
se primesc la administra-
ție.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare șir 20 fl.
Manuscripte nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Factorii politici.

În combinațiile politice factori hotărâtori sânt fie împrejurări, fie stări și interese economice, culturale ori politice, fie oamenii cu vederile și cu sentimentele lor, și în politica practică succesul atârână totdeauna dela siguranța, cu care apreciem factorii.

Factorii pot să fie reali ori imaginari.

Factor real e starea ori împrejurarea, pe care o știm așa, cum ea în adevăr este, ori omul neschimbător, asupra căruia nu mai avem nici-o îndoielă. Imaginar factor e starea ori împrejurarea, pe care ni-o închipuim cum am dori-o, ori omul, dela care așteptăm cecece el n'are să ne dea.

Numai factorii reali sânt siguri.

Oamenii de stat ai Ungariei, de exemplu, nu și-au dat destulă silință să-și cunoască țara și concetățenii și astfel au calculat cu factori imaginari când au crezut, că vor putea să desființeze clasele culte ale celorlalte popoare din regatul ungar și să obție independența Ungariei. Ei au calculat cu factori imaginari când s'au răzimat pe germanii din Austria și pe cercurile politice din Viena, de care au fost părăsiți. Voind dar să facă cecece în împrejurările date era peste putință, nu numai și-au risipit puterile în zadar și s'au pus în conflict cu toată lumea, ci au creiat totodată o situațiune, în care chiar și existența în actuala formă a statului ungar e pusă în joc.

În fața acestei situațiuni e chestiune de bun simț să ne dăm seamă, dacă sânt ori nu reali factorii, cu care noi românii din

regatul ungar ne facem combinațiile politice, și dacă noi înșine sântem ori nu un factor sigur în combinațiile politice ale altora.

Întreaga politică românească pornește din gândul, că nu vor putea oamenii de stat ai Ungariei nici să desființeze clasa noastră cultă, nici să ne înstrăineze de neamul nostru, nici să obție independența statului ungar și că interesele cele mari ale monarhiei cer, ca aceste lucruri să nu se întâmple. Ne am răzimat dar cu statornicie — nu pe împăratul, nici pe dinastie, ci pe monarhia, care e interesată, ca să nu ne pierdem ființa, ci să creștem și să ne întărim. Deaceea am pus în programul nostru punctul, că asupra dualismului nu ne pronunțăm. Încă atunci, la 1881, eram siguri, că se va pune odată chestiunea, dacă mai are sau nu să fie susținut dualismul, și ne-am rezervat să ne pronunțăm atunci.

Orișicine, care cunoaște pe români, știa la 1881 și va fi știind și astăzi, că masele lor cele mari n'au să se pronunțe, când va fi vorba, pentru independența regatului ungar, ci pentru o organizație mai unitară a monarhiei.

E deci mai presus de orișice îndoială, că masele mari ale poporului român sânt un factor sigur în combinațiile de politică reală. Știu și maghiarii și cercurile politice din Viena, că aceste mase nu combat dualismul, dar sânt inaccesibile pentru cei ce vor independența regatului ungar și un razim sigur pentru cei ce doresc o organizație mai unitară a monarhiei.

Pentru marea mulțime a românilor monarhul este și rămâne împărat și stăpânirea nu e numai în armată și în afară, ci în toate amănunțele ei împărătească.

Nu e însă tot atât de sigur factor clasa cultă românească, care șovăie într'o nedumerire adeseori îngrijitoare, încât își vine adeseori să crezi, c'ar fi în stare să se încălzească și pentru independența Ungariei.

Ori sânt sincere aceste manifestații de simpatii kossuthiste și atunci ele sânt rezultatul educației primite în școlile maghiare și ne pun în conflict cu simțământul comun al poporului, pe care ne răzimăm; ori sânt o tactică fățarnică, și-atunci ne face de rușine, căci n'au să ne creadă nici maghiarii, nici adversarii lor, cari sânt cel puțin tot atât de vicleni ca noi.

Așa ori așa, pierdem încrederea unora fără ca să câștigăm pe acelorlalți, ne depreciam noi înși-ne pe noi, ne prezintăm drept oameni, cari nu prea știu nici ei înșiși ce voiesc, și nu se mai razimă nimeni pe noi, nu ne mai bagă nimeni ca factor sigur în combinațiile sale.

Clara pacta: boni amici.

Adevărul este, că românii, deși n'au cuvinte de a se încălzi pentru pactul dualist, sânt gata de a se uni împrejurul Tronului cu maghiarii, ca să susțină statul ungar așa, cum îl vrea Monarhul. Nici odată însă ei nu se vor uni cu nimeni împotriva împăratului ori pentru slăbirea monarhiei.

Aceasta trebuie să o știe orișicine, dacă e vorba să fim un factor sigur în combinațiile politice, un element, pe care se poate

Anatole France.

Procuratorul Iudeei.

II.*

— Pontius, răspuse Lamia, sânt încredințat că ai purtat cu Samaritenii după înțelepciunea ta și numai spre folosul Romei. Dar nu te-ai supus prea mult, cu prilejul acesta, curajului aceluia potopitor, care te-a târât totdeauna? Știi că'n Iudeea, atunci când, mai înătr decât tine, trebuie să flu mai înfiăcărât, mi-s'a întâmplat adeseori a te povățui să fii mai fertător, mai blând?

— Blândeța cu iudovii?! strigă Pontiu Pilat. Măcar că ai trăit printre dânșii, cunoști rău pe acest vrășmaș al neamului omenesc. Mândri și mișei în acelaș timp, împreunând o lașitate rușinoasă cu o încăpăținare nelvinsă, ei te satură și de dragoste și de ură. Mintea mea Lamia, s'a dat pe brazda maxmelor divinului August. Când fui numit procurator al Iudeei, mamestarea păcii romane chiar învâlulă pământul. Nu se mai vede, ca în timpul discordiilor noastre civile, proconsulii pricopsindu-se din sacul provinciilor. Iri cunoșteam datoria. Eram hotărât să nu înțrebuințez decât înțelepciunea și moderațiunea. Zei imi sânt martori: nu m'am încăpăținat decât în blândețe. Mai văzut, Lamia, când, la începutul stăpânirii mele, izbucni înțâia răscoală. Mă e nevoie să-ți amintesc împrejurările? Car-

nizoana din Cesara se dusesse să se statornicească pe Iarnă, în Ierusalim.

Legionarii purtau pe steagurile lor, Icoanele Cesarului. Priveliștea aceasta jigni pe Hierosolimiți, cari nu recunoșteau dumnezeirea împăratului, ca și cum, dacă trebuie să se supună, nu era mai onorabil să se supună unui zeu decât unui om. Preoții neamului veniră în fața tribunalului meu să mă roage cu o umilință trufașă să scot steagurile din orașul sfânt. Am refuzat, din respect pentru divinitatea Cesarului și mamestarea imperiului. Atunci, plebea, unindu-se cu sacerdoții, începu să facă în jurul pretoriului, cereri amenințătoare. Poruncii soldaților să facă sulțele mănunchi în fața turnului Antonia, și să se ducă, înarmați cu nuiiele, să risipească mulțimea-aceia obraznică. Dar, nesimțitori la lovituri, iudovii mă rugau încă, iar cei mai încăpăținați, culcându-se la pământ își întindeau gâllejul și se lăsau să moară supt lovituri. Ai fost atunci martirul umilirei mele, Lamia. În urma poruncii lui Vitellius, am fost nevoit să trimit steagurile în Cesara. Fără îndolală, nu mi-se cuvine rușinea aceasta. În fața zellor nemuritori, jur că n'am jgnit o singură dată, cât am guvernât, dreptatea și legile. Dar sânt bătrân. Dușmanii și ponegritorii mei au murit. Am să mor nerăsbunat. Cine are să mi apere amintirea?

Ei gemu și tăcu. Lamia răspuse:

— Înțelept e cel ce nici nu se teme, și nici speranțe nu pune într'un viitor nelămurit. Ce ne pasă ce-or să gândească oamenii de noi? Nu ne avem martori și judecători decât pe noi înșine. Întărește-te, Pontius Pilat, în mărturia pe care

ți-o dai despre virtutea ta. Mulțamește te de stîmna ta proprie și de cea a prietenilor tăi.

De altfel, popoarele nu se conduc numai cu dulceață. Această caritate a neamului omenesc, pe care ne-o povățulește filosofia, are puțină parte în acțiunile oamenilor publici...

— Să lăsăm asta, zise Pontius. Aburii de pu-cioasă, cari se împărștie din câmpiile Phlegreene, au mai multă putere când ies din pământul încălzit încă de razele soarelui. Trebuie să mă grăbesc. Adio. Dar, fiindcă am regăsit un prieten, vreau să mă folosesc de norocul acesta. Aelius Lamia, fă-mi hatărul să cinezi mâine la mine. Casa mea e așezată pe malul mării, la marginea orașului, de partea Misenei. O vei recunoaște ușor, după portica unde se vede îngădit Orfeu printre tigri și lei, pe cari îl îmblânzește cu sunetele lirei sale.

— Pe mâine, Lamia, mai zise el, urcându-se în literă. Măine vom vorbi de Iudeea.

A doua zi, Lamia se duse la ceasul cinei, în casa lui Pontiu Pilat. Numai două paturi așteptau pe oaspeți. Așternută fără strălucire, dar cu cinste, masa purta farfurii de argint, pe cari erau prăgățite vânături cu miere, sturzi, stindii de Lurin și mrene de Sicilia. Pontius și Lamia, pe când mâncau, se întrebau unul pe cellalt de bolile lor, cărora le descriseră îndelung simptomele, și-și împărșăi feburite leacuri cu cari fuseseră sfătuiți. Apoi, bucurându-se că sau întâlnit la Baies, el lăudară pe întrecutele, frumseța acestui țarm și dulceața zilei pe care o respirau. Lamia prăznuia frumseța curtezanelor cari treceau pe plajă, în-

* Vezi «Tribuna» nr. 8.

unul pentru a lumina pe conaționalii săi prin conferințe publice despre construcția atât de măreață și de minunată a operei ce ne am deprins a o numi »natura«. Creștinul adevărat intră bucuros în sanctuarul științei, fiindcă nimic nu-l face să admire mai tare Atotputernicia lui Dumnezeu decât tocmai rezultatele cercetărilor științifice. Și filosofia pozitivă este o știință, însă fără fond real; ea este o alcătuire măiestrită din ipoteze foarte ingenioase, care până acum cu toate frământările omenești n'a fost în stare să dea o soluțiune mulțămitoare nici a problemelor sociale, nici a celor transcendente. Este un cerc vișios în care omeneștii se învârt cu diferitele sisteme filosofice de mii de ani fără să ajungă la un capăt. O societate constituită pe baze creștinești, înarmată cu soluțiuni perfecte ale tuturor problemelor de orice fel, se simte jignită când un membru stimat al ei vine să profeseze învățături opuse creștinismului și fără nici o valoare practică, ba în consecințele lor de-adeptul păgubitoare pentru societate. Ne bucurăm deci și mai mult când vedem că organismul sănătos al societății românești a dat semne neîndoioase de dispreț în contra unor asemenea întreprinderi, intenționate, ori nu. Cearta este astăzi înlăturată prin o împăcare între părți, dar întrebarea, dacă societatea românească vrea ori nu să-și părească bazele solide ale conștiinței ei, este hotărâtă în modul cel mai complet. Ea renunță la luminile unei științe, care vrea să o conducă în întunecime și spre desorganizarea ei completă.

Congregația comitatului Arad. După cum am anunțat deja, congreagația comitatului Arad a fost convocată pe ziua de 19 Februarie, pe Sâmbătă. Intre punctele puse la ordinea zilei e și demisiunea prefectului Károlyi, apoi scrisoarea pe care a adresat-o cu acest prilej municipiului; adresa guvernului demisionat și, în sfârșit, mai multe chestiuni românești de ordin local.

Forma aceasta șagălnică, mlădioasă, colorată cochec cu câteva elemente moderne este ceva nou și eleganța simplă a versului a trebuit să placă. Și în tonul acesta, când mai plin și mai sunător, când mai discret și mai melancolic Mironescu ne dă o serie de versuri erotice, de un romantism particular și de o rară ușurință ca înțeleș. Cu multă abilitate ne zugrăvește câteva figuri ce l-au tulburat, ca de pildă pe »Magdalena«:

*Tu ai în ochi tristețea mării
Sub cerul lunii lui Octombrie,
Melancolia nesfârșită
Dintr'un amurg bătut de vânt,
Tu ai în ochii tăi ca noaptea
Ruini de visuri sfărâmate;
Ș-așa cu brațele-ți întinse
De-asupra frunții ridicate
Tu pari statuia disperării
Incremenită pe un mormânt...*

Melancolia în dragoste e inevitabilă și de-aceia nu e mirare că majoritatea cântecelor lui Mironescu sânt străbătute de acest spirit de resemnare, cum este și poezia scurtă »Memento«:

*Tu draga mea să știi: când voi muri
Și când la groapă trupu mi vor porni,
De-o fi în Mal, ca ultim suvenir
In racla mea s'arunc un trandafir.*

*Târziu de tot, când tu mă vei uita
Intr'un sicriu doi morfi te vor visa,
Te or plânge doi în tristul cimitir:
Eu, draga mea, și bietul trandafir!*

Membrii români ai congreții sânt rugați să se înfățișeze Vineri seara, — preseara adunării — în număr deplin, la consfătuirea prealabilă ce se va ține în localurile ziarului »Tribuna«.

De ce nu fuzionează partidele 48-iste? În câteva rânduri presa anunțase că partidul kossuthist va fuziona cu partidul justhist sau, în cazul cel mai rău, va găsi modalitățile unei cooperări energice, — și tot de atâtea ori tratativele între cele două partide s'au terminat fără orice rezultat.

În cercurile politice din Budapesta circulă zvonuri curioase în ce privește cauzele acestor nesuccese. Se afirmă anume că *unica piedecă e însuși Kossuth, pe care îl ține strâns cu ușa actualul guvern. Kossuth nu poate să facă nici-un pas mai energic împotriva guvernului, fiindcă succesorul lui în fotoliul ministerului de comerț ar răspunde cu desvârlă zdrobitoare.*

Noi constatăm numai că n'a reușit nici fuzionarea, nici cooperarea partidelor 48-iste.

Monarhul vrea o liniște politică. Ziarul »Vaterland« publică în numărul său de ieri o notiță, în care spune, că împăratul s'ar fi exprimat față de ministrul-președinte al Austriei domnul Bienerth, că este sătul de atâtea zarvă politică.

În ce privește situația din Austria M. Sa a zis, că este adversar neconținutelor schimbări de cabinet și dorește stabilitatea guvernului.

Relațiile parlamentare s'au înrăutățit numai prin realizarea aspirațiilor partidelor, de a ajunge la guvern, pe când dacă s'ar stabili odată guvernul, atunci ele ar renunța la lupta după portofolii și s'ar interesa de afacerile țării.

»Să ne asigurăm mandatele«. Partidul constituțional a încetat de-a mai exista și membrii lui vor trece, mai mare parte, în noul partid guvernamental... Multe vor fi fost motivele care au îndemnat partidul să hotărască desființarea sa, motive care se pot mărturisi și s'au și mărturisiți

În genere însă Mironescu preferă seninătatea cu deosebire în multele strofe inspirate de frumsețile naturii. Când salută cocorii, când trece în nopțile de vară peste cărările pădurii, când se lămbăie de soarele primăverii, — se simte încă toată zburdălnicia tinereții și toată sănătatea unui suflet întreg. De obicei aceste impresii din natură le redă în forma de sonet, pe care de asemenea o mănuește cu meșteșug deplin. Mă mărginesc la citarea sonetului atât de încheșat și de original ca gândire, care este »Spre primăvară«:

*Un soare cald și un cer senin departe,
Iar sus de tot o mare de lumină,
Din lungul șir al zilelor de Martie
E întâia zi frumoasă și senină.*

*Plutesc în zări triumphiuri de cocoare
Și codri-'s plini de vraja învierii,
Vestind din corn a lumii sărbătoare
Prin crânguri trece zina primăverii.*

*Și lunca toată-i lan de vioarele
Iar cât cuprinzi, se văd copii și fete
Făcând cununii, ghirlande și buchete.*

*Le pun în păr ș-așa, gătiți cu ele,
Ei trec voioși prin rariștea pădurii,
Cântând cu toții farmecul naturii...*

Un tânăr cu un mare număr de poezii de aceste desigur nu e merit să fie uitat și, dacă le scot la iveală, este ca să-l dăm de veste d-lui Mironescu, că rău a făcut punându-și lira-n cui, după aceste debuturi atât de reușite.

și motive care nu se mărturisesc numai din greșală.

Eri seara, după ce 28 de deputați între ei, — firește, și Seghescu și Burdla și Ciocan — au hotărât să intre în partidul guvernamental, unul dintre deputați și a exprimat dorința să se ceară dela guvern asigurarea mandatelor actualilor deputați cari trec în partidul guvernamental.

Eri, 28 de deputați au grăbit să declare că intră în noul partid guvernamental... Măine vor urma alți 28 sau și mai mulți — »câci mandatele trebuie asigurate«. Cinste politică, convingere și simț de datorie — cine e atât de naiv să aștepte dela astfel de oameni?

Exodul sașilor. Deputații sași iarăși au rămas fără stăpâni. Partidul constituțional de suspt șefia lui Andrassy s'a desființat și cei 11 sași au rămas fără partid și fără stăpân, — dar numai câteva zile, fără îndolală...

Ca mâine, li vom vedea pe sașii »circumspecți« intrând și ei în slujbă nouă, în slujba guvernului Héderváry!

Deputații sași să rămână fără stăpâni, — independenti! S'ar putea?

Situația politică în Austria. Situația politică este dominată de ședința de ieri a comitetului partidului creștin-social, care și a rezervat libertatea deciziunilor față de guvern, câtă vreme nu există majoritate parlamentară sigură.

Ziarele comentează faptul acesta în senzul, că creștinii sociali s'au asociat cehilor și polonilor, cari cer remanierea ministerială renunțând la politica germanilor naționali, cari sprijineac guvernul în actuala lui formație.

Ieri creștinii-sociali au publicat un al doilea comunicat, spunând, că ziarele au tras concluzii greșite. Nu-i adevărat, spun ei, că renunță la comunitatea de acțiune cu germanii naționali; de-asemena este o credință eronată, că ei voesc să combată guvernul. Cer însă, ca germanii naționali, să nu-l bănuiască într'una. În 24 l. c. se deschide o nouă sesiune a parlamentului austriac. În preajma redeschiderii se discută mult remanierea, »reconstrucția« cabinetului. Se discută mult o declarație a împăratului care a spus că în principii e împotriva muțelor schimbări de ministri cari aduc atingere stabilității administrațiilor. Primul-ministru Bienerth a intrat în tratative cu partidele spre a fixa programul de muncă al parlamentului. Dintre partide, germanii naționaliști și creștinii-sociali vor sprijini guvernul spre a împledica o direcție slavă a politicii guvernamentale. Polonii sânt nehotărâți. Ei doresc să sprijinească guvernul, dar grupul Stampinski cearcă să-l îm-

Cu d-șoara Alice Călugăru cazul se prezintă și mai serios. D-sa ocupă un loc special printre scriitoarele noastre de versuri. La vârsta de 17 ani, de pe băncile liceului, a debutat cu un buchet de »Vioarele«, — un volumaș de cântece lirice, — cari tradau cu evidență un talent precoce. Primirea cea bună i-a dat îndemnuri nouă. Cu toate că forma lirică ușoară și genul impresionist, cu care începuse a indica pentru poezia naturii și pentru lumea subiectivă, d-șoara Călugăru, supt influența studiilor serioase, s'a simțit atrasă către genul reflexiv și a pornit o serie de analize filosofice, cu subiecte sociale, în cari adeseori poezia e stăpânită de rațiune.

Faza aceasta a doua a activității sale, tinăra poetă a început-o prin câteva traduceri subtile din Geibel, cari denotă calitățile unei rare traducătoare și dintre cari »Intermezzo«, este desigur printre cele mai frumoase:

*Dați-mi mie de pe cupă
Numai spuma cea ușoară,
Din iubire numai visul
Pentru viața mea fugară.*

*Altul poate să golească
Cupa. Altul s'aibă parte
De cămin, — pe cînd în lume
Eu voi rătăci departe.*

*Pe cărări și peste drumuri
Peste mări din țară 'n țară
Să colind mereu. Să întimpin
Vecinic altă primăvară.*

*Iar în drum de-mi vor întâiude,
C'o privire zimbătoare,*

răzma cu toată încrederea cel ce are nevoie de el.

Altfel vom fi lăsați mereu la o parte de toți cei deprinși a-și face combinațiile cu factori reali, cari nu dau greș.

Interview cu d. Ionel Brătianu. Cu prilejul prezenței sale la Viena, d. Ionel Brătianu a acordat un interview unui colaborator al ziarului «Neue F. Presse».

Convorbirea s'a referit la început la audiența primului-ministru român la împăratul Frantz Iosef.

Iată ce a spus d. Brătianu:

— Împăratul s'a arătat foarte binevoitor și a dat expresie vechii sale simpatii pentru țara mea. În cuvinte calde suveranul s'a interesat de starea sănătății regelui Carol, și eu am fost în situația de a-i răspunde că monarhul se află bine și că urmărește cu obiceiuitul zel afacerile statului. Cu această ocazie am avut deosebită plăcere de a constata cu câtă vlagă a pășit împăratul în al optzecilea an al vieții sale.

Apoi veni vorba despre vizita ministrului la contele Aehrenthal.

— Contele Aehrenthal, observă d. Brătianu, care, de multă vreme, cunoaște bine situația României și pe oamenii de stat români, știe că țara noastră e un factor conservator și pacinic în estul Europei.

— Că s'a ajuns la o încheiere cu privire la convenție, e lucru foarte îmbucurător. Sint încredințat că aceasta convenție va aduce o prosperare a legăturilor economice dintre Austro-Ungaria și România.

Cu privire la apropierea dintre Austro-Ungaria și Rusia, iată ce a spus d. Brătianu:

— România nu poate decât să se bucure de tot ce contribuie la consolidarea păcii generale, și orice îmbunătățire a legăturilor internaționale ne umple de mulțămire.

Intrebat fiind asupra situației dintre România și Bulgaria:

— Noi am salutat cu simpatie înălțarea Bulgariei la rangul de regat. Sintem în legăturile cele mai prietenești cu Bulgaria, și orice dezvoltare și întărire a acestor legături este primită la noi cu satisfacție.

D. Brătianu s'a arătat foarte mulțămît de impresia ce i-au făcut-o bărbații de stat cu cari a venit în contact în ultimele săptămâni.

— Sint fericit — a spus ministrul — că în convorbirile pe cari le-am avut cu toți bărbații de stat ai Europei cu cari m'am întâlnit, am putut constata o dorință generală pentru susținerea statului quo în Peninsula Balcanică. Aceasta dorință armonizează perfect cu interesele României.

— Se poate aștepta cu încredere — a terminat d. Brătianu — ca mulțămîta factorilor competenți pacea se va menține, deși orizontul Peninsulei Balcanice continuă a fi înourat.

cărcate de aur și târînd, văluri lucrate de barbari. Dar bătrînul procurator deplîngea mult o încăpăținare care, pentru pietre zădarnice și pânze de pîianjen țesute de mîna omenească, făcea să treacă argintul roman la niște popoare străine și chiar la vrăjmași d'al Imperiului. El vorbiră apoi de marile lucrări făcute în partea locului, de podul acela minunat, durat de Calus între Puteoles și Bales și de canalurile săpate de August ca să verse apele mării în locurile Averne și Lucrin.

— Și eu, zise Pontius suspinînd, am vrut să mă apuc de lucrări mari, spre folosul public. Când am primit, spre nenorocul meu, guvernământul Iudeei, am făcut planul unui aqueduct de două sute de stade, care trebuia să ducă în Ierusalim ape îmbelșugate și limpezi. Înălțimea nivelelor, încăperea modulelor, înclinarea scăfelor de acioaie la cari se potriveau burlanele de împărțire, le studiasem pe toate și, după sfatul mașiniștilor, hotărîsem toate, eu însuși. Pregătii un regulament pentru poliția apelor așa fel ca nici un particular să nu ia apă fără să aibă drept.

Arhitecții și lucrătorii erau comandați. Porunci să se înceapă lucrările.

Dar, departe de a vedea cu satisfacție cum se ridică aceasta cale care, pe arcuri puternice, era să ducă sănătatea odată cu apa în orașul lor, Hieronolymii scoaseră urlete de vîcîreală. Adunați în cete gălăgioase, strigînd că i sacrileg și impietate, ei se aruncau pe lucrători și împărșiau pietrele fundațiilor. Iți închipui tu, Lamia, barbari mai spurcați? Totuși, Vitellius le

Partidul gospodarilor. Se organizează un nou partid al micilor gospodari. Partidul a ținut o consfătuire în Budapesta. S'a stabilit programul după care partidul se așează pe baza partidului independenții și își propune mai ales să lupte pentru votul universal, egal și secret. Partidul va pune pretutindeni între aderenții săi candidați în număr total de 57, împrăștiați în diferite ținuturi ale țării.

Dușmanii votului universal.

De când s'a adus în discuție publică chestiunea votului universal, naționalitățile nemaghiare și partidul social-democrat a mers în totdeauna în fruntea celor cari stăruiau să se realizeze această reformă chie-mată să regenereze viața publică a Ungariei.

Au trecut patru ani de când în mesajul regal prin care s'a deschis, în 1906, actuala sesiune parlamentară Maj. Sa a pus în vedere cetățenilor realizarea votului universal, fixînd între punctele de căpetenie ale misiunii guvernului coaliționist — reforma electorală, pe baze cel puțin atât de largi cum prevăzuse proiectul alcătuit de fostul ministru de interne Kristóffy.

Guvernul coaliționist a făcut tot ce i-a stat în putință ca să amîie rezolvirea acestei chestii, iar, în cele din urmă, când nu mai era cu putință să găsiască pretexte noi: a venit cu o caricatură: pluralitatea contelui Andrassy.

Cei cari se angajaseră să introducă în Ungaria votul universal, au fost dela început de o perfidie revoltătoare: în drumul din Viena spre Budapesta hotărîseră că abandonează votul universal și vor introduce pluralitatea — și, cu toate acestea, nu s'au sfiit să declare în parlament că vor să realizeze o lărgire a dreptului electoral cel puțin tot atât de liberală, cum plănuiască Kristóffy.

Partidul constituțional de supt șefia contelui Andrassy a fost întotdeauna mai re-

dădu dreptate, iar eu primii porunca să întrerup lucrarea.

— E un mare lucru, zise Lamia, să ști dacă trebuie să faci fericți pe oameni, fără voia lor... Pontiu Pilat urmă, fără să-l audă:

— Să nu vrea un apeduct; ce nebunie! Dar tot cela ce vine dela romanii, e odios jidovilor. Pentru ei, noi sîntem niște ființe necurate, și numai prezența noastră li-se pare o profanațiune. Știi că nu voiau să între în pretoriu de frică să nu se pîngerească și că-mi trebuia să exercit magistratura publică într'un tribunal, afară, pe caldarâmul acela de marmoră, unde-ai pus stătea ori piciorul.

»Se tem de noi și ne urăsc. Totuși, nu e oare Roma mama și protectoarea popoarelor, cari toate, ca niște copii, se odihnesc și surid la sînul ei venerabil? Vulturii noștri au dus până la marginea lumii, pacea și libertatea. Nevăzînd decât niște prieteni în cei învinși, noi lăsăm, asigurăm popoarelor cucerite obiceiurile și legile lor. Oare nu de când a cucerit o Pompei, a început să guste odihna și ceasurile înfloritoare Syria, care era sfîșiată altădată de-o mulțime de regi? Și când Roma putea să-și vîndă binefacerile cu prețul aurului, ridicat a dansa comorile de cari se revarsă templele barbare. Desposat-a dansa pe zeita Mere la Pasinonte, pe Jupiter în Merimena și Cilicia, pe zeul jidovilor la Ierusalim? Antiochia, Palmiria, Apamea, liniștite cu toate bogățiile lor, și ține mai temîndu-se de Arabii pustului, înalță temple Geniului Romei și Divinității Cesarului. Numai jidovii ne urăsc și ne desfid. Trebuie să le smulgem tributul și n'u primesc cu nici un chip serviciul militar. (Sfîrșitul urmează).

fractar în ce privește reformele democratice. Acest partid, recrutat în mare parte din aristocrația și marii proprietari ai țării, a fost întotdeauna cel mai înverșunat protivnic al votului universal. Contele Andrassy, contele Tisza, contele Hadik-Barkoczy și mulți alții au socotit că ar fi o greșală fatală de-a le da și claselor desmoștenite o fărîmătură de drept constituțional.

Și cine sînt acești dușmani ai votului universal? Stăpînitorii țării; cei cari posedă, ei, o mîndă de oameni, aproape a treia parte a pămîntului din Ungaria...

Partidul social-democrat organizează acum o serie de întruniri publice în țara întregă, pentru a lumina cetățenii asupra chestiunii celei mai importante: chestiunea votului universal, și a le arăta cine sînt dușmanii acestui vot.

În întrunirea ce-a avut loc Luni seara, în Budapesta, profesorul Dr. Sigismund Kunfi a înșirat o bogăție de date revoltătoare.

Reținem cîteva din cele spuse de oratorul social-democrat:

Contele Ștefan Tisza a ajuns azi să stăpîniască averea întregă a familiei Tisza și dispune de 24.778 jugere cadastrale de pămînt; familia conților Andrassy dispune de 173.391 jug. cad.; familia Eszterházy 516.039 jug. cad.; familia conților Schönborn 241.535 jug. cad.; familia conților Károlyi 174.783 jug.; familia Pálffy 104.522 jug.; familia Zichy 66.476; familia Pallavicini 66.032; familia Barbóczy 52.782 jug. cad... Dacă vom adăoga la aceștia toți proprietarii cari dispun de cel puțin 1000 jug., vom ajunge la constatarea tristă că 1945 de proprietari posedă 2 milioane și 400 mil de jugere cadastrale de pămînt, adică a treia parte din întreg pămîntul arător al țării.

Ni-se impune întrebarea cum au ajuns aceste proprietăți mari, aceste moșii uriașe pe mîinile conților? Răspunsul e disgustător: Istoria marelui proprietăți din Ungaria e o istorie de nesurmăte tradări de patrie și nelegiuiri scârboase. Să ne mărginim numai la cele două familii mai bogate din țară: familia Eszterházy și Károlyi.

Conșii și principii Eszterházy au să-și mulțămiască moșii celei mal negre tradări. Cără sfîrșitul veacului al XVII-lea, principele Thököly a fost exilat. Averea lui a fost sechestrată și dăruită familiei Eszterházy, care a făcut tot ce i-a fost cu putință ca nu cumva împăratul să s'impac cu Thököly... Károlyi Sándor a primit, după pacea dela Sătmar, din 1711, ca răsplată pentru tradarea sa toate moșiiile lui Rákoczy, și familia lui, cași familia Eszterházy a făcut tot ce i-a fost cu putință ca împăratul să nu se mai impac cu Rákoczy...

Toată nobilimea maghiară a luptat numai pentru privilegiile ei. Această nobilime mai bine de 60 de ani a luptat ca limba ofițiilor și autorităților să nu fie cea maghiară. După înfrîngerea lui Rákoczy au uitat limba maghiară. Au protestat ca limba dietei să fie cea maghiară declarînd, în dieta dela 1807, că introducîndu-se limba maghiară și-ar pierde pânea de toate zilele o mulțime de »procatores». Iar interesele nobilimii cer să fie întotdeauna procatore buni.

Și moșul contelui Aurel Dessewfy, actualul președinte al Camerei magnaților, moșul acestui conte care e și el un dușman al votului universal și al tuturor reformelor democratice? Moșul acestui conte, contele Emil Dessewfy în 1848 a alcătuit, în numele conservatorilor, un memoriu secret prin care aprobă hotărîrea Austriei de a chema în-
tr'ajutor Rusia. Principele Windischgraetz, care,

în 1848, a venit cu o armată austriacă ca să înfrîngă revoluția maghiară, a fost salutat de fruntașii nobilimii maghiare: *Iosika, Szögyény, Majláth, contele Almásy, contele Károlyi, baronul Sennyel...*

Și acești oameni îndrăznesc să numiască trădători de patrie pe cei cari cer realizarea unei reforme făgăduite de Maj. Sa!

D. Brătianu în cameră și senat.

Sedința Camerii dela 18 Ianuarie 1910.

Sedința s'a deschis la orele 2 jum. supt președinția dlui B. Missir.

D. M. G. Orleanu, ministrul industriei, depune proiectul pentru luarea în discuție a proiectului de locuințe ieftine și sănătoase.

În acest moment intră în incintă d. președinte al consiliului Ion I. Brătianu. Toți deputații, în picioare, aplaudă timp de câteva minute și aclamă pe domnul prim-ministru.

D. președinte spune, că făcându-se interpretul adunării, exprimă dlui prim-ministru bucuria pe care toți membrii ei o simt, văzându-l iar în mijlocul lor.

D. Ion I. Brătianu, președintele consiliului: Primesc cu o adâncă emoțiune manifestația și cuvintele d-voastră. Ele îmi dau prilejul să exprim recunoștința mea pentru numeroasele și unanimele simțiminte de simpatie, cari s'au manifestat față de mine. De-asupra acestor simțiminte eu văd o dovadă de solidaritate socială, care trebuie să bucure pe toți cei ce se gândesc la viitorul statului nostru (Aplauze).

Oricari ar fi dificultățile pe cari le are de preîntâmpinat un om politic, când își împlineste datoria găsești mai multă mulțumire decât mahnire (Aplauze).

Din manifestațiile acestea izvorește pentru mine o nouă energie întru împlinirea datoriilor ce le am către statul și neamul meu (Aplauze prelungite).

D. M. Pherekyde, ministru de interne, depune proiectul prin care județul Ilfov e autorizat să contracteze un împrumut de 220.000 lei, pentru clădirea de localuri școlare.

D. M. Orleanu, ministru de industrie și comerț, depune un proiect de lege pentru luarea de măsuri de siguranță în fabrici.

Se votează un credit de 45.000 lei pe seama Casei bisericii.

Se votează un împrumut al județului Rimnicu-Sărat în sumă de 120.000 de lei pentru facerea unui pod pe râul Buzău.

La ora 3 și un sfert Camera trece în secțiuni.

Sedința Senatului dela 18 Ianuarie 1910.

Sedința s'a deschis la orele 2 jum. supt președinția dlui C. Costescu-Comăneanu, vice-președinte, pe banca ministerială fiind prezenți dd. miniștri M. Orleanu și Al. Constanfinescu.

Se fac formalitățile obișnuite.

D. D. Rimniceanu, cere ca în vedea ea discuției legii sanitare, să l-se pue la dispoziție mai multe dosare.

Se intră în ordinea de zi și se votează: împănmântarea cu dispensă de stagiu dlui Leopold C. Fischer și recunoșterea dlui N. D. Miloșescu.

La orele 3, sosește în incinta senatului d. I. I. Brătianu, președintele consiliului de miniștri, care este primit cu aplauze cari durează câteva minute.

D. C. Costescu-Comăneanu, care prezidează ședința, urează bună venire domnului președinte al consiliului în mijlocul reprezentanților țării.

D. I. I. C. Brătianu, președintele consiliului: Vă mulțumesc cu adâncă recunoștință pentru dovezile de simpatie ce mi le arătați. Ori câte greutăți ar întimpina, atunci când își face datoria, omul politic are satisfacții morale, cari sânt cu mult superioare greutăților ce le întimpină.

Găsesc în manifestările d-voastre încurajarea ce a-mi face și de aci înainte datoria.

Ultimele cuvinte ale dlui președinte al consiliului au fost acoperite de aplauze prelungite.

Se votează recunoșterea ca cetățean român a dlui Iosif Minov din Tg. Jiv.

Scrisori din București.

Expoziția permanentă artistică. — Conferință. — Doctoratul în drept. — Agitația podgorenilor.

Expozițiile de artă își au la București sezonul lor propriu. Incep de regulă prin Septembrie și se termină prin Martie. De obicei aceste expoziții sânt personale și nu rămân deschise decât o singură lună. E drept că ele vin unele după altele și că de multe ori expun la un loc chiar câte doi sau trei artiști. Acest timp prea scurt — deși s'ar părea că pentru publicul bucureștean o lună este prea mult — a făcut să iasă totdeauna la iveală necesitatea unei expoziții de o mai lungă durată și mai completă ca manifestare artistică.

Pinacoteca statului, care se află în sala de sus a Ateneului român și care e singura expoziție deschisă în tot timpul, nu poate corespunde cerințelor unei complete educațiuni artistice. Cele câteva tablouri de valoare sânt așa de cunoscute, încât aproape nu ne mai interesează. Lucruri noi nu mai vedem în pinacoteca statului. Abia câteva tablouri noi s'au cumpărat cu ocazia salonului oficial din anul trecut. Dar acestea, n'au fost expuse din cauza micului spațiu de care pinacoteca dispune.

Iată pentru ce era necesară o expoziție artistică permanentă în București. Dl. Schvarze, un artist și d-sa, a reușit să încheieze în cochelul local din str. Lascar Catargiu 17, o admirabilă expoziție, în care figurează cei mai de seamă artiști ai noștri. Grație unui suflet nobil și caritabil, publicul bucureștean poate acum oricând vizita o expoziție, care va rămânea deschisă tot timpul anului, schimbându-și lucrările din lună în lună. Dacă începutul a fost îndrăzneț și amenințat cu riscuri, cu timpul această operă își va căpăta consistența necesară și expoziția permanentă va umple unul din marile goluri, cari există în educația artistică de aici.

Noua expoziție merită deci a fi vizitată de toți aceia cari se interesează de artă. Aici se vor găsi tablouri de dna Cuțescu, de Verona, Vermont, Luchian, Palade, Artachino, Aricescu și Strâmbulescu, precum și sculpturi de Storck, Filip Mariu, și Spaethe.

D. farmacist Schuster a ținut Sâmbătă la societatea Transilvania o conferință, în care și-a descris impresiile dintr'o călătorie, pe care a făcut-o prin Transilvania și prin munții Carpați.

Conferințarul a făcut o frumoasă expunere, vie ca stil și atrăgătoare ca formă asupra vieții sociale, economice și naționale a popoarelor, cari locuiesc în Ardeal, insistând cu deosebire asupra germanilor și românilor. A analizat moravurile lor, desvălind câteva din momentele caracteristice ale istoriei acestora. S'a ocupat de raporturile sociale și economice ale neamurilor din Ardeal, de pitorescul regiunilor, în cari locuiesc, de frământările și luptele lor. D. Schuster a ilustrat prin proiecțiuni cele spuse și descrise de d-sa.

De mai multă vreme, simțindu-se nevoia creerii unor cursuri speciale de aprofundare a dreptului, după care licențiații noștri se obțină titlul de doctor în drept, dl. Dissescu ministru al instrucției, a propus în 1907 înființarea acestor studii pe lângă universitățile din țară. Din motive neexplicabile s'a pornit însă împotriva proiectului

d-sale o campanie îndârjită, s'a făcut grevă universitară și astfel a fost împiedecat de a-și pune planul în aplicare.

Cum însă importanța unor atari studii era de netăgăduit, dl. Haret, în toamna aceluiași an, a îndeplinit această cerință a universității și a oamenilor de drept, înființând doctoratul în drept. De-oamdată cursurile aveau să fie făcute de profesorii dela licență și aceasta în mod gratuit, cu promisiunea ca mai târziu să se creeze catedre speciale. Cursurile s'au ținut astfel doi ani și facultatea de drept a scos un singur doctor, pe dl. M. A. Dumitrescu.

Lipsa de profesori și necrearea de catedre speciale a silit însă pe profesori să hotărască încetarea cursurilor de doctorat, lăsând astfel pe unii dintre studenți cu câte un doctorat dat, iar pe cei doritori de complectarea studiilor, în imposibilitate de-a face acest lucru.

Ca motiv al încetării cursurilor profesorii pun faptul că dl. ministru al instrucției nu a numit ca agregati pe toți cei recomandați de Domniile lor, și cari aveau rolul de a-i înlocui la catedrele de licență. Pentru acestea profesorii s'au întrunit în cursul lunii Noemvrie și-au înaintat dlui ministru un proces-verbal prin care cereau numirea ca docenți a celor recomandați de d-ilor și crearea catedrelor pentru doctorat.

Dl. ministru a răpus memoriului profesorilor, arătându-și nemulțămirea pentru încetarea cursurilor și spunând că a numit atâta docenți câți au fost necesari și pe cei mai bine notați.

De-oamdată aci stau lucrurile, profesorii nu mai fac cursuri de doctorat și cei care suferă sânt bieții licențiați, dintre cari o bună parte sânt avizați să-și aprofundeze studiile lor elementare de drept.

Soluțiunea chestiunii n'o vedem, ceea ce vedem însă și ceea ce simțim este necesitatea reînțepirii cât mai curândă a cursurilor de doctorat în drept.

Mișcarea podgorenilor din întreaga țară pentru desființarea legii monopolului cârciumelor a început să ia oarecare proporții. Se impută acestei legi că ar împiedica dezvoltarea viticulturii și ar lovi în interesele viticultorilor. Mai mulți deputați au prezentat camerii un proiect de lege, prin actuala lege a monopolurilor cârciumelor se modifică și comerțul cu vinuri se încurajează.

Măsurile, cari, după actualul proiect ar trebui luate sânt:

1. Suprimarea taxei de 60 bani de decaltru pentru fondul comunal,
2. Taxa de licență să fie proporțională,
3. Să se impună mai serios berea și spiritul care concurează vinul,
4. Reducerea taxei puse pe alcoolul produs din vin,
5. Interzicerea fabricării vinurilor din struguri turcești.
6. Măsurile severe contra falsificării vinurilor.

Coresp.

Contribuiri pentru fondul cultural al diecezei Aradului.

Vasile Beleş, protopop, Arad	100	Cor.
Iustin Olariu, meseriaș, Arad	2	»
Aurel Ciungan, meseriaș, Arad	2	»
Ilie Moise, econom, Arad	2	»
Gheorghe Curticean, econom, Arad	2	»
Gheorghe Murgu, econom, Arad	2	»
Văd. Maria Bodea econoamă, Arad	2	»
Gligor Moise, econom, Arad	2	»
Gregoriu Roșu, învățător, Semlac	25	»
Lazar Ionescu, învățător, Semlac	25	»
Dr. Emil Babeș, avocat, Budapesta	200	»
Gheorghe Sidu, proprietar, Budapesta	30	»
Gerasim Răcz, consilier ministerial, Budapesta	125	»
Ioan Kanidsky, comerciant, Budapesta	10	»
Dr. Iosif Gallu, mare proprietar, Lucareș	10.000	»
Maria Precupaș, învățătoare, Arad	25	»
Dr. Nicolae Cioclan, medic, Pecica	100	»
Constantin Cheveresan Armanul, econom, Pecica	4	»
Nicolae Iași, econom, Soboteli	3	»

Pentru fondul cultural din dieceza Aradului. În anul trecut s'a făcut colecta pentru fondul cultural al diecezei Aradului, care fond are mențiunea de-a salva școala confesională română în comunele, cari din cauza sărăciei lor sânt în absolută imposi-

bilitate de a susține acea școală în condițiile impuse prin articolul de lege XXVII din 1907. Cele mai multe oferte pentru acest fond s'au făcut cu condițiunea de a fi plătite în 5 rate anuale, având a se achita ratele cel mult până la 1 Februarie din fiecare an. Consistoriul diecezan din Arad și pe calea aceasta atrage atențiunea binevoitorilor oferenți asupra împrejurării, că termenul de mai sus a trecut și-i roagă să binevoiască a administra casei consistoriale din Arad cât mai curând rata pentru anul 1910.

Alianța Khuen-Tisza-Andrássy.

— Situația politică. —

Arad, 2 Februarie.

Atențiunea lumii politice e concentrată asupra tratativilor ce se urmează în scopul înșghebării noului partid politic, chemat să înfăptuiască programul contelui Khuen. Ministrul președinte a reușit să câștige până acuma colaborarea contelui Tisza și a partizanilor lui, silințele ce a depus însă pentru atragerea contelui Andrássy — n'au dat încă nici un rezultat. Se prea poate că deja peste vre-o câteva zile noua grupare 67-istă să fie încheșată definitiv.

Silințele ce se depun cu atâta zor nu sânt însă în favoarea contelui Khuen, ci în a contelui Tisza, pe care magnații unguri speră să-l vadă în fruntea noului partid — îndată după căderea contelui Khuen și se vor îngriji ei ca aceasta să urmeze cât de curând.

Ridicând pe scuturi pe cel ce e însași incarnațiunea principiilor reacțiunii feudale: pe contele Ștefan Tisza, — tabăra vechiului regim își strânge rândurile risipite de cel dintâi atac al politicei monarchice și dă iarăș un atac desădăduit pentru recucerirea terenului de pe care a fost respins o clipă. Presa oligarhică, care a ajuns atât de temută supt ocrotirea tuturor guvernelor de până azi a pornit o campanie, deși acoperită, totuși însă cu ținta neîdoioasă a reabilitării celui care tot din bunăvoința ei a fost stigmatizat ca trădător al constituției, — care însă, în urma calităților sale atât de adecvate aspirațiilor șovine, precum și în urmă desorientării cercurilor din preajma coroanei asupra lui, e privit azi ce bărbatul politic cel mai potrivit să conducă lupta pentru reintegrarea regimului de până aici.

Obsedat pas de pas de cursele și intrigile ce se fac în favoarea contelui Tisza și împletindu-se tot mai primejdios în rețeaua inextricabilă a politicei de până aici, contele Héderváry pare a șovăi deja în hotărârile sale, iar programul său — nedescoperit încă deplin — e amenințat serios de relațiile sale prietenești cu cei ce râvnesc să-i smulgă puterea din mână.

Vicleana stratagemă a oligarhimei țin-tește venirea la putere a conților Tisza și Andrássy, cari sânt chemați să zădărnicească în momentul suprem *votul universal neîn-grădit*. Astfel în vreme ce, în ascuns, se ridică stavili peste stavili în calea contelui Héderváry, pe față el pare împrejmuț de simpatiile generale ale oligarhimei. Și se va vedea în curând dacă contele Héderváry a priceput ori nu duplicitatea celor ce îl momesc azi cu pietenia lor echivocă.

Declarațiile contelui Tisza.

Intențiile oligarhiei se strevăd ușor din următoarele declarații, pe care le-a făcut contele Tisza corespondentului ziarului *B.H.*:

— N'am să fac proorociri politice. Nu-mi bat capul de pe acum cu cele ce o să urmeze. Văd însă lămurit, că toți aceia pe cari nu-i despart divergențe principiare de neîmpăcat, trebuie să-și dea mâna și să se unească în interesul țării. Eu, cât mă privește pe mine personal, după o îndelungată chibzuire, sânt hotărât să sprijinesc guvernul lui Héderváry.

— Eu doresc mult ca Héderváry să fie sprijinit și de Andrássy și partidul constituțional. Văd că mai sânt piedici și mai mici și mai mari nu însă de nelămurat. E vorba de interese atât de mari și de importante interese ale țării, încât e o datorie morală pentru toți, ca înălțurând ori făcând să dispară divergențele, să muncească împreună pentru binele țării. Eu din parte-mi nu cred să existe divergențe principiare cari să împiedice colaborarea partidului constituțional.

— La tot cazul se va forma un partid nou, — și eu voi face parte din aceasta nouă formațiune, dacă ea se va închiega în cadrele programului ce-l prevăd. Că între ce împrejurări și când se va forma noul partid, e treaba ministrului președinte, a contelui Héderváry și eu n'am să mă amestec.

Declarațiile acestea ale contelui Tisza nu vor măguli însă de loc nădejdiile legate de programul și politica contelui Héderváry.

Nu mai puțin semnificative pentru direcția în care se dezvoltă evenimentele politice, sânt și declarațiile pe care le-a făcut contele Tisza, aseară, în clubul aristocratic unguresc »Nemzeti Társaság«. El a tălmăcit cu acest prilej, întru toate fidel, atitudinea oligarhiei față cu contele Héderváry. A spus că forma în care s'a făcut ajurnarea camerii, deși e contraversabilă din punctul de vedere al constituției, ea e însă totuși justificată în grava situație a parlamentului. Va sprijini din răspuneri pe Héderváry și speră că vor face întocmai și constituționalii.

— Firele încă nu s'au rupt — a continuat apoi — și interesele de existență ale țării cer să nici nu să rupă. Nu trăim vremuri, cari să îngăduie o luptă disolidarizată și sper că ne vom regăsi cu toții în același scop.

Se apropie alegerile.

Aceiași lozincă alarmează azi toate partidele politice: *salvarea mandatelor*. Șefii țin dese conventicule cu președinții circumscriptiilor electorale, iar deputații, îngrijorați cu drept cuvânt de soarta mandatelor lor smulse cu teroare și corupție, se reslățesc prin țară, în nădejdea că vor prinde înc'odată minciunile lor în sufletul alegătorilor.

Contele Héderváry la rândul său s'a așternut și el pe lucru, plasându-și de cu vreme oamenii de încredere prin comitate. — Alegerile apropiate covârșesc cu totul interesul pentru evenimentele zilnice, căci ele au să hotărască dacă țara va rămâne și mai departe pradă lor, ori că le va scăpa din ghiară pentru totdeauna.

Instalarea comiților supremi și alegerile.

Budapesta, 2 Februarie. (Dela corespondentul nostru). În cercurile politice se crede că în săptămâna viitoare se vor instala noii comiți supremi. Contele Khuen va dizolva camera în săptămâna a doua din Martie, ca alegerile să se poată face în Mai.

Contele Khuen a luat azi în primire conducerea ministerului de interne.

Noul partid și Andrássy.

Budapesta, 2 Februarie. (Dela corespondentul nostru). Clubul aristocrației tiszaiște »Nemzeti Társaság« s'a rugat azi pe contele Andrássy să precizeze condițiile pe lângă cari ar fi învoit să facă parte, dimpreună cu aderenții săi, din noua grupare. Contele Andrássy n'a dat până în clipa de față nici un răspuns încă.

O manifestație pentru banca austro-ungară.

Budapesta, 2 Februarie. (Dela corespondentul nostru). Măine va fi adunarea generală a Băncii austro-ungare. Cu acest prilej 40 de reprezentanți ai băncilor ungurești, dimpreună cu 20 de acționari unguri, vor manifesta pentru menținerea comunității cu Austria și vor releva că activitatea Băncii austro-ungare e nu se poate mai rodnică pentru interesele economice ale Ungariei.

Ei vor să arste că lupta pentru separațiune a Băncii e condusă de oameni cari n'au nici o pregătire serioasă pentru înțelegerea activității ce o desfășoară Banca. Aceasta manifestație va provoca fără îndoială multe articole tânguitoare în presa ungurească.

O voce germană asupra situației.

Ziarul »Leipziger Neuste Nachrichten« scrie în numărul său de ieri un articol de-o mușcătoare satiră asupra situației din Ungaria.

Deputații unguri — spune articolul — sânt nevoiți să renunțe la plăcerile sezonului de iarnă, căci au fost trimiși acasă, pe pustă. Împăratul l-a trimis acasă pe două luni de zile, să »ascuță grăunțe de ovăș« (zabot hegyezni — proverb unguresc), ca în răstimp să se desmelicească. O comedie ca asta a mai văzut odată Europa, — pe vremea când camera a procedat în același chip cu »viteazul Kristoffy; atunci a reperutat invingere asupra familiei de Habsburg, fiul »bătrânului rebel«, — al lui Kossuth. Incepând de atunci, partea răsăriteană a monarchiei și-a dat tot mai multe silinți să se desfacă de monarchie. La aparență fiecare deputat ungur e »câte-un mic Robespierre în buzunarul jilecii«, în realitate însă întreaga lor națiune o formează numai *molme cu limbi de papagal*. Trebuie un Fabritius care să-l scoată cu mătura.

Împăratul a scăpat deja în fața lor arma din mâini, dar din nenorocire s'a ivit un nou factor lângă împăratul: *moștenitorul de tron*. Omul acesta nu va uita că ungurii au »interzis« dinastiei să încaseze contribuțiile publice și să recruteze soldați, nu va uita acel principiu fundamental al revoluției franceze, care spune, că dacă vre-un guvern a violat drepturile poporului, e un drept sfânt al fiecăruia să apeleze la popor. În lupta lui poate conta la sprijinul naționalităților și în acest caz, va putea să strângă cu ușa pe »domnii obraznici« cari au interzis domnitorului să se folosească de drepturile sale, până vor scânci de durere. Dacă deodată cu dizolvarea camerei s'ar octroa și dreptul electoral universal: osânda rostită de națiune n'ar cădea asupra guvernului, ci asupra domnilor Justh și Kossuth.

Din România.

Instrucțiunea atentatului contra dlui Brătianu. Luni la orele 3 s'a prezintat la cabinetul IV al dlui judecător de instrucție Popovici, o delegație a muncitorilor sindicalist, compusă din d-nii Al. Stănescu și G. Cristescu, secretarul comisiei generale a sindicatelor din România, pentru a se interesa de soarta registrelor organizațiilor muncitorești din capitală și celelalte orașe, confiscate cu prilejul atentatului contra primului ministru.

D. judecător le-a răspuns că deoarece instrucția nu este încă complet terminată nu le poate elibera scriptele, dar crede că Sâmbătă să li poată înapoia.

Cum d. judecător le-a mai făcut și altădată tot asemenea promisiune fără însă, ca să o satisfacă, muncitorii sindicaliști sânt hotărâți să facă un demers pe lângă d. ministru de justiție căruia să-i ceară înapoierea registrelor.

Tot Luni au fost citați la cabinetul IV-lea lucrătorii C. Ioan, tâmplar la atelierul nou și C. Viforeanu, lăcătuș la depoul B. M.

Ei au declarat că cunosc pe Jelea (cu Dumitrescu a fost vecin de atelier), dar că nu l-au auzit vre-odată să aducă amenințări la adresa vreunui om politic dela noi.

O nouă primejdie în Balcani.

Un război bulgaro-grec-turc?

Balcanul, abea liniștit, se mișcă din nou. În Grecia Liga militară a biruit asupra guvernului. Liga începuse o propagandă pentru convocarea unei adunări naționale cu scopul de a revizui constituția Greciei. După textul precis al constituției însă, adunarea națională, constituantă, nu se poate convoca decât dacă în două sesiuni deosebite camera a hotărât cu majoritatea de $\frac{2}{3}$ convocarea. Formalitatea asta nu s'a păzit însă și Liga a obținut învoirea regelui la convocarea constituantei împotriva legii.

E o violare fățișă a constituției asta care însă în definitiv nu ar atinge străinătatea, dacă nu ar putea avea urmări grave și în afară. La constituantă e foarte probabil cretanii vor trimite și ei reprezentanți, considerându-se alipiți Greciei, și aceasta pentru Turcia ar însemna *casus belli*. Chestiunea se complică deci și poate ajunge punctul de plecare al unui grav conflict în Balcani.

Vina e a puterilor protectoare Anglia, Franța, Rusia și Italia, cari în luna Iulie trecut, au încurajat prin asta năzuințele de independență ale cretanilor. Acuma ele pot provoca un război, care poate să incendieze tot Balcanul.

În acelaș timp, profitând de împrejurări Bulgaria face și ea, supt pretextul unei manevre mobilizări bănuite. Se pare că ea doarește în cazul unui război să cadă în spatele Turciei și să-și realizeze vechea-i dorință de a anexa Macedonia bulgărească. Situația e foarte critică și puterile cari mai de mult aveau puterea de a reținea Turcia dela un război, dela constituționalizarea imperiului otoman, au pierdut înrăușința asta. Turcia are azi o armată puternică, bine organizată și bine înarmată, insuflețită de un patriotism fânatic. Ea e un factor care dă împrejurărilor din Balcani o față cu desăvârșire nouă.

Oricum însă, situația se agravează zilnic și poate aduce surprize în orice zi. Ea ne inspiră îngrijiri și pentru România și frații noștri din Macedonia. Prin întărirea Bulgariei sau chiar trimful ei într'un eventual război, România va avea un rival nou și puternic care de mult caută cu jind la Dobrogea. De altă parte aromânii ajungând supt o nouă stăpânire ar putea să fie supuși unui regim și mai ostil naționalității lor decât cel de azi.

Iată telegramele noastre:

Constantinopol, 2 Februarie. Ziarele discută eventualitatea unui război greco-turc

și susțin, că dacă se va ajunge la război vina va fi a puterilor cari nu-l împiedică. Turcia nu va admite o soluție definitivă a chestiei cretane.

Petersburg, 2 Februarie. Intreaga presă rusă consideră că primejdia unui război greco-turc este serioasă.

Atena, 2 Februarie. În Grecia se crede că războiul dintre Grecia și Turcia este inevitabil și va izbucni la primăvară. Cercurile oficiale cred de-asemeni că izbucnirea unui război este posibilă.

Precum se zvonește, doi principii greci au cerut să fie primiți în armata grecă.

Se mai anunță, că Turcia își pregătește vasele de război, ca să le trimită la Creta.

Paris, 2 Februarie. Ziarul »Echo de Paris« de azi scrie: Cum se vede cretanii nu se supun dorințelor puterilor protectoare și tot ei vor avea să poarte răspunderea pentru rezultatele acestor atitudini periculoase. Cretanii să nu-și facă nici-o iluzie, ci să se supună puterilor protectoare.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Descresțerea Senei.

Paris, 3 Februarie. Apa Senei e în deplină descresțere. Până eri scăzuse cu 75 cm., de eri până azi a scăzut din nou cu 90 cm.

În stradele și piețele de unde se retrag apele rămân straturi groase de noroi și prundiș. Autoritățile au luat măsuri întinse ca stradele să fie curățite și desinfectate.

În uzinele se reia munca. Ziarele încep să apară la orele obișnuite. Numai uzina electrică nu funcționează încă.

Se speră că de azi încolo apa va descresțe în mai mare măsură. Pagubele se evaluează la un miliard.

Catastrofa minieră din America.

New-York, 2 Februarie. Asupra catastrofei miniere din Primero în Colorado se vestește, că s'au scos 42 de cadavre, 37 de mineri, se crede că au murit. Un singur om a fost salvat, italianul Gionardino. El a povestit, că în mină cadavrele stau grămadă, formând piramide. El a scăpat trecând de-asupra cadavrelor până s'a retras într'un colț. Unele cadavre sânt de nerecunoscut din cauza arsurilor. O mulțime imensă înconjură intrarea minelor plângând cu amar pe cei pierduți. Scene dureroase se petrec aici. Morții sânt cea mai mare parte slav, unguri și puțini germani. Cauza catastrofei este încă necunoscută.

New-York, 2 Februarie. Azi au fost descoperiți 79 de muncitori minieri asfixiați de gazurile desvoltate în urma exploziei. Acești muncitori s'au refugiat într'o mină părăsită, unde au fost găsiți morți.

În momentul catastrofei lucrau în mine 149 de mineri. Despre soarta a unei mari părți a lor nu se știe până acum nimic.

Alegerile în Anglia.

Londra, 2 Februarie. Partidul liberal a întrecut partidul unionist. Majoritatea partidului liberal e însă numai de 2 mandate. Cu membrii partidului muncitorilor și cu deputații naționaliști irlandezi, partidul liberal dispune până acum de-o majoritate de 125 voturi.

Au fost aleși până acum:

273 liberali,
271 conservatori,
41 partidul muncitorilor și
82 naționaliști.

Mai urmează să se facă alegeri în 3 cercuri.

Mari delapidări în Rusia.

Petersburg 2 Februarie. Direcția căilor ferate sud-vestice în urma unei anchete făcute a descoperit delapidări și furturi colosale. Un șef a fost destituit telegrafic.

Guvernul și junii turci.

Constantinopol, 2 Februarie. Ministrul de război Mahmed Sefket Pașa a declarat, că va dizolva cu forța comitetele junilor turci, dacă starea lucrurilor nu se va ameliora.

Cronica mea.

Jidanii. — Iarăș teatrul. — Kossuth apăm.

Jidanii ne înjură. Foile lor — o! dar care nu sânt ale lor! — au zilnic pagini întregi de explozii de violență împotriva... sălbaticului valah. Mai cu seamă »Pesti Hirlep« organul cel mai kușer al propagandei judeo-maghiare, pare a fi un adevărat Talmud de afurisenii la adresa noastră.

Și noi ce facem? Nimic altceva decât încurajăm atitudinea aceasta scârboasă a jidanilor.

Când un Ișig oare-care dela »Pesti Hirlep« scrie în ziarul său, că Ardealul trebuie transformat în Palestina, noi nu dăm acestor neghiobi nici o atenție; când strigă cu litră grasă că valachii trebuie scoși afară din țară și în locul lor trebuie mutate ghetourile din Pesta, noi jelim omenirea bântuită de flagele; când ne amenință, că vor pustii din rădăcină câmpiile de mămăligă, pentru a le planta cu usturoi veritabil de Galiița, noi tragem nădejdea, că Viena ne va trimite ace și pentru cojocul jidovilor, nu numai pentru bunda ungurească.

Așa procedăm noi, cel cu condeiul în mână, care am avea datorința națională să îndreptăm săgețile noastre și asupra fortăreței jidovești, care în Ungaria e mai puternică decât ori unde. Așa face și popa din Dala ori din Comana bunăoară, care drept răspuns la atacurile jidovești, de care are cunoștință, blagoslovește în toată dimineața crășma jidanului din sat, și dacă-i atrag atenția asupra păcatului greu, ce-l face, îi răspunde cu sfânta scriptură în mână: »Flule, cu adevărat deșertăciune sânt toate!»

Așa a făcut și partidul național în decursul luptelor parlamentare, atunci, când nu făcea deosebire între Șloimil, care strigau în interesul Zionismului unguresc, iar nu a Ungariei și între rassa săcuiască curată.

Ce e drept, că după nume nu-i putea deosebi de cel mai pur sang urgur de pe câmpia Dobrișului. Un Farkasházy un Buza Barna, un Sümegl, un Somogy, un Szerényl, sânt tot nume neaoșe ungurești. Dar nu e mai puțin adevărat, că dacă s'ar fi căutat desuurile — vorbesc de discursurile lor — greul miros de usturoi ar fi transpirat din toată ținuta lor archişovinistă. În felul acesta jidanii îmbărbătați pe de o parte de libertatea ce li-o oferă regimul unguresc, pe de altă parte de ținuta noastră rezervată, ne administrează zilnic cele mai amare hapuri prin organele lor, pe care le înghițim cu toată diagnoza stabilită, nu de d. Babeș, ci de Alexandri, care ne sfătuia cu multă dreptate: »Nici un ac dela jidani!

De-ar ști bardul dela Mircești, cât de puțin a prins la noi înțeleapta lui maximă, s'ar întoarce în groapă.

Sânt rare comunele românești, unde să nu-și aibă jidanul dugheana sa murdară, care îl aduce însă tot câștigul țaranului nostru.

Vin alegerile. Jidanul crășmar e cel mai activ agent electoral al guvernului și nu este înfrângere naționalistă, unde jidanul să nu fi contribuit cu toată șarlatania de care este capabil, la dstrugerea noastră.

E prieten tot atât de bun cu preotul și cu dascălul român din sat, ca și cu notarul jandar-

darmul ori solgăbirăul, pe care-i joacă pe degete și-i asmuță pe unul împotriva altuia.

Și rezultatul? Iată-l: În câțiva ani, nu mulți, cinci-șase, jidanul venit în sat c'un sac de zdrențe, este proprietar mare, cu moși luate dela țărani pe nimica, cu case cu gospodărie, cu o bogată sucrescență de 7-8 purdei, și cu o influență hotărâtoare în treburile administrative.

O să vie vremea, să-l punem și cititor la biserică, căci încuscrut și încumetrut a ajuns în multe locuri!

Notița mea asupra teatrului a avut darul să irite puțin spiritele, dacă o mișcare socială la noi, afară de bănci și de atmosfera lor, mai poate produce iritație.

Au fost păreri și pro și contra. Cu cele aprobative nu mă voi ocupa, pentru a nu mi-se reproșa că-mi fac reclamă. Voi căuta să examinez însă pe cele contrare, care-mi făceau mai ales proces de formă, atingând bineînțeles în parte și fondul.

Mi-s'a observat, că o critică obiectivă nu se poate face în cadrele unei cronici umoristice. Și când se aduc învinuiri, trebuiesc produse probe, dacă nu vreau ca critica în chestiune să rămâie litere moartă. Alții spuneau, mai bine zis reproduceau declarațiile secretarului societății de teatru, că fără un fond anumit, nu se poate face ispravă.

Ori în cronică mea anterioară își aveau explicația lor toate acuzațiile acestea.

Am spus, și susțin și cu acest prilej, că societatea de teatru nu-și face datoria așa cum ar trebui:

Căci avem necesitate de artă, de propagarea culturii românești de cultivarea limbii noastre acum și nu peste patruzeci ori cincizeci de ani, când vom dispune de fonduri și n'om dispune de dragostea de a mai asculta limba românească, și poate nici de limba însăși! Veniți în părțile Aradului, și vă veți convinge, că pericolul înstrăinării amenință neamul nostru cu mult mai repede decât să colectează paralele pentru fondul de teatru.

Dacă de patruzeci de ani n'am fost în stare să complectăm suma, ce să recere pentru susținerea unei trupe ambulante, îmi iau voie să cred, că nici cel patruzeci de ani care vin nu vor fi mai bogați în fapte generoase.

Există un fond de teatru. De ce nu să exploatează acești bani în scopul pentru care s'au adunat? S'ar putea realiza câștiguri frumoase, mai frumoase decât procentele date de »Albina«. Căci dacă un român a fost în stare să alege o zi cu căruța la Bălgărad, pentru a vedea pe »Buffallo Bill« și a cheltui 30-40 de coroane ori de fiorini, să poate deranja și pentru câteva ceasuri până în satul vecin, ducând cu sine un modest obol pentru o instituție culturală de însemnătate societății de teatru.

Mă tem însă că »Thalia Română« o să îmbătrânească atât de mult, prin tendința aceasta mercantilă, de a i-se aduna zestre, încât la urmă o să-i cază toți dinții, și n'o s'o mai ia nici dracul!

O întâmplare caracteristică pentru spiritul de sugestiune al țaranului mi s'a dat s'o văd în zilele trecute. Dol țărani unguri din provincie vin la Arad să împrumute de undeva bani.

Ajung până la statua lui Kossuth și răzământându-se amândoi de câte un stîlp, admiră scărpinându-se supt căciulă pe marele creator al Ungariei. — După ce să satură de uitat se pipăie la traista cu hârtiile:

— Hei Pista, acu-i acu! La ce coașă să intrăm după bani.

— Hát — zice János bá' — menyünk arra, a hol a Kossuth apám mutat.

Statuia arată cu dreapta spre institutul românesc »Victoria«. Șovinul spun, că în semn de atac, de nimicire a așezământului valah, care s'a întărit ca o fortăreață în mijlocul ungarilor.

Au intrat țărani la »Victoria« și au făcut ispravă. Și după ce au ieșit au trimis o privire de recunoștință spre Kossuth apám, care și după moarte-i ajută.

Vestea aceasta răspândită ar fi fost pentru »Victoria« o adevărată reclamă.

Iată însă că în coastele ei se ridică o clădire

puternică, monumentală. Este concurența. O bancă unguerească vrea să atragă asupra ei indemnul de bronz vecinic al lui Kossuth. Concurența aceasta este împinsă în coastele oricărui institut românesc însă, supt o formă diferită.

În multe locuri lipsa de compatibilitate și nepriceperea conducătorilor este cea mai îndârjită concurență pentru un institut. În alte locuri lăcomia, aiurea, intrigele și desmembrările nimicească înflorirea însoțirilor noastre economice.

Dacă acestea ar lipsi institutele noastre nu ar mai avea nici un dușman; nici chiar gestul îndârjit al lui Kossuth apă n. Nap.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 2 Februarie n. 1910.

Prelegerile publice ale Asociației Culturale din Arad.

Seria prelegerilor publice ale Asociației Culturale din Arad reîncepe acum *Duminecă*, în 24 Ianuarie (6 Februarie), când va diserta d. *Dr. Gheorghe Ciuhandu* asupra tesei: *Raportul dintre biserică și limba vie a poporului, Următoarea disertație va fi apoi Duminecă în 31 Ianuarie (13 Februarie), când va prelege d. Sever Bocu despre I. T. Maiorescu.* Prelegerile se țin în sala festivă a seminarului și se încep totdeauna la 4 ore după amiază. Sântem siguri, că întreg publicul românesc, care se interesează de cultura națională, va asista la acestea prelegeri.

— *Acasă.* Ieri dimineață a părăsit temnița Seghedinului d. Victor Branșce, redactorul »Gazetei Transilvaniei« din Brașov.

Confratele nostru a petrecut în fortăreața de pe malul Tisei timp de trei luni de zile, pentru mult trâmbițatele libertăți ale Ungariei.

D-sa nu se va bucura însă mult de libertate, căci în curând va trebui să intre din nou în pușcărie pe timp de șase luni, pentru aceleași motive.

Trimitem confratelui, salutul nostru colegial și urările noastre de îmbărbătare.

— *Alexici despre Șeghescu.* În furia lui neputincioasă Șeghescu a publicat o scrisoare în care învinuiește pe Alexici că ar fi autorul moral al demonstrațiilor contra sa. Alexici îi răspunde între altele în chipul următor:

Întîi Alexici spune că nu va vorbi de felul cum a spus Șeghescu profesor universitar, căci bunul simț îl oprește. Vorbind de critica ce ar fi apărut despre activitatea științifică a lui Șeghescu, Alexici se întreabă dacă se poate judeca un lucru care nu există? »Șeghescu nu-i numai un arivist notariu, ci și un om șiret. Face chestie de patriotism din izbucnirea firească a tinerimii, deși au luat parte la manifestație nu numai români ci și mulți studenți unguri. Și fiindcă mă bănuiește și pe mine că aș fi pus-lacele manifestația contra sa, am cerut senatului universitar să înceapă o anchetă împotriva mea. Nu o manifestație politică a fost asta, împotriva D-tale, d-le Șeghescu — sfîrșește Alexici — ci manifestarea indignării împotriva ignoranței și a arivismului pe care cerci zadarnic a o prezenta drept un act de daco-rominism. Ai primit catedra drept bacșiș pentru serviciile-ți politice și de agent electoral; pune-o frumușel la buzunar și ține-ți gura.

— *Vremea* se menține domoală și umedă. Anul acesta, iarna s'a prefăcut într'un fel de prelungire a toamnei care trece pe nesimțite în primăvară, desființînd iarna. Am avut abia 2-3 zile de ger și foarte puțină zăpadă. Acuma, la începutul lui Februarie ai crede că sîntem la sfîrșitul lui Aprilie. În Ardeal, iarna s'a simțit mai mult. La Brașov a nins și a fost frig. În România, șesul Munteniei a avut timpul ca și noi. Începînd dela Cîmpina spre nord, apoi în Moldova a nins. În țara lui Alexandri răsună vesele »clinchetele de zurgalae« dela sănii ce străbat pitoreștele peisagii ale Pastelurilor.

— *A. S. R. Princesa Maria a României nașă unui teatru în Paris.* Ziarele din Paris anunță că un nou teatru s'a întemeiat în acel oraș, numele ce-l va purta este »Theatre des Champs Elisée«. Va fi, se pare, un teatru aristo-

cratic; între numeroșii nași și nașe ale teatrului figurează mai multe capete încoronate, între altele A. S. S. principesa Maria a României care se găsește alături de Regina Belgiei, mare ducesă Vladimir a Rusiei, Infanta Maria dela Paz, infanta Eulalia a Spaniei, prințul de Monaco prințul Ludwig al Bavariei.

— *Falsificarea listei electorale din Rădăuț prin jidani.* În Rădăuț (Bucovina) lista electorală a fost falsificată de jidani cu o obrăznicie nemai pomenită. O mulțime de jidani din Rusia și România, vre-o 900 cu totul au fost înscrși în listă în scop de a spori numărul vrășmașilor creștinilor. S'a făcut apel și autoritățile respective au anulat lista jidovească, menită să statornicească stăpînirea jidovimii în acest vechiu loc românesc. Românii sânt indignați de acest procedeu al veneticilor.

— *»Gotterhalte« și maghiarii.* Regimentul 76 din Gran (Strigoniu) ieri și-a sărbătorit jubileul de 50 de ani de când a fost înființat, — în cadrele obișnuite serbări militare. La sfîrșitul slujbei dumnezeiești, la care au asistat și multe autorități civile, muzica militară a intonat ca de obicei, imnul »Gotterhalte«. »O parte a asistenței civile, — scriu foile maghiare — mai mare parte funcționari ai statului și ai orașului, au părăsit bazilica în mod ostentativ și nici n'au mai luat parte la banchetul festiv«.

Patriotism și iubire de patrie sânt sentimente frumoase și chiar de aceea n'ar trebui discreditate prin astfel de demonstrații fără rost.

Lucru de care nu și dau seamă compatrioții noștri.

— *Centenarul morții lui Andreas Hofer.* La 20 Februarie 1910 se împlinesc 100 de ani del moartea erouului poporului din Tirolia, Andreas Hofer, care a luptat cu vitejie împotriva lui Napoleon, apărînd moșia strămoșească și dinastia. Cu acest prilej se vor face mari serbări comemorative în toată Austria.

— *Starea lui Björnson.* O telegramă din Paris anunță că starea lui Björnson este disperată. Desnodământul se așteaptă.

— *Emigrările.* Vaporul *Caronia* a plecat ieri din Fiume la New York, ducînd un număr mare de emigranți, 2133 de adulți, 266 copii și 120 pasageri.

— *Demonstrații împotriva unui aviator.* Din Dresda se telegrafiază că împotriva aviatorului francez Gaubert s'au făcut alaltăieri mari demonstrații. Aviatorul acesta avea să facă o ascenziune cu un biplan sistem Wright, dar n'a putut să se urce. Mulțimea de peste 30.000, care venise din cele mai mari îndepărtări să vadă ascenziunea, a izbucnit în huiduieli la adresa aviatorului, a frînt cordonul și a dat navală asupra aviatorului, și asupra biplanului său. Poliția și armata numai anevoie a putut să liniștească mulțimea.

— *O fântână romană în Budapesta.* În colțul stradei Koronaherczeg cu piața Kigyó din Budapesta, unde se zidește acum o casă nouă, făcîndu-se săpături mai adânci, muncitorii au dat de o fântână de pe vremea romanilor. Lângă fântână au găsit și o lăcioară de piatră, care s'a făcut însă tot bucăți. Numai un urcior a rămas neatins și a fost dus în muzeul național, secția anti-chităților.

— *»Chantecler«.* Prima reprezentație a piesei de animale Chantecler a lui Edmond Rostand a fost amănată — nu știm pentru a căta oară — pe ziua de mâine, Joi 3 Februarie. O zi înainte, azi Miercuri, va avea loc repetiția generală. De cinci-șase ani, de când se face șgomot în jurul acestei plese cum nu s'a făcut de sigur încă niciodată în jurul vreunei, așteptarea lumii și a atins culmea. Ziua de Joi va fi un eveniment li-

terar care va prima orice preocupare literară sau politică din ziua aceia. Fi va un succes sau o înfrângere? După atâta reclamă un succes d plin ar fi o minune.

— **Comete noi.** În afară de cometa Halley, care în noaptea de 18 spre 19 Mai va ajunge în cea mai mare apropiere de pământul nostru (23 milioane de km.) și de cometa »1910 A«, care a fost descoperită zilele aceste, anul acesta se așteaptă și ivirea a altor trei comete. Și anume: 1., ivirea cometel »Tempel II«, care a fost descoperit în 1773 și în Februarie ajunge în cea mai mare apropiere de Soare; — 2., cometa lui Covel, descoperită de acest savant Covel în 1851 și în luna lui Septembrie e mai aproape de Soare; — și 3., cometa »Tempel I«, descoperită cu șase ani înainte de cometa »Tempel II«. Această cometă va ajunge mai aproape de Soare în luna Noemvrie.

Astronomul francez Baillaud afirmă că această cometă s'a și descoperit pe cer.

Accidentul unui aviator. Din Cairo se telegrafiază că aviatorul Mortimer Singer, care a încercat să facă o ascenziune, a căzut cu aeroplanul său dela înălțime de 45 m. și și-a frânt piciorul. Aeroplanul s'a făcut tot bucăți.

— **O nouă panama rusească.** Din Petersburg vine știrea despre noi defraudări de bani publici, descoperite de generalul Jakubowsky, cu prilejul unei inspecții în ținuturile Amurului. E vorba de câteva milioane de ruble delapidate din fondul pentru construirea de cazarme și întăriți. Sânt bănuți doi generali, cari au fost chemați la Petersburg pentru a se desvinovăți.

— **Urmările beției.** Din Brusturi ni se scrie: Azi, 1 Februarie n., a fost găsit în hotarul comunelor Cristești și Luncoșoară, mort de ger, locuitorul din Brusturi Tulea Cile, care — cu câteva zile înainte, având afaccr în Hălmașiu, — s'a îmbătat și a pornit spre casă beat. În drum a căzut de oboseală și a adormit, fără să se mai deștepte.

Un antreprenor din Galați jefuit de bande în Macedonia. Din Galați se scrie: În ajunul Crăciunului a plecat din localitate cunoscutul antreprenor de lucrări publice Micu Alexie, originar din comuna Tebra (Pala) Macedonia, unde este familia și copiii săi.

Acum câte-va zile pretenii săi de aici au primit din partea soției sale o scrisoare prin care li se comunică următoarele: În seara zilei când numitul a jus la locuința sa, a pătruns înăuntru o bandă compusă din 18 indivizi cari le-au cerut ca pentru a-i lăsa în viață să le dea suma de 300.000 lire. Cum numitul nu avea aceia sumă asupra sa, fiind că piecase din Galați cu 700 lei, acei ne cunoscuți i-au aplicat mai multe lovituri de cuțit, după care l-au luat și prădându-i întreagă locuința l-au declarat ca prinzoner ducându-l în munți.

Peste câteva zile, soția sa, a scris fratelui său care să afle la Brăila să-i trimită suma de 300.000 lire pentru al putea scăpa. Se crede că a fost pusă la cale o intrigă din partea concurenților săi din România.

Faptul acesta a impresionat foarte mult populația din localitate, de oarece Micu Alexe, era om muncitor și în deosebi cinstit.

— **Necrolog.** Primim următorul anunț funebru: Cu adâncă durere vestim pe toate rudențiile și prietenii, că iubitul nostru soț, respectiv frate, cumnat și unchiu *Pompiliu Tordășianu* revizor reg. de finanțe după lungi și grele suferințe, în al 53-lea an al vieții și în al 13-lea al fericitei căsătorii, a decedat în Domnul, Vineri, la 28 și a fost înmormântat Sâmbăta la 29 Ianuarie n. 1910, în cimitirul din Odorheiul-săcuiesc. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! *Gabriella Tordășianu*, ca soție. *Valeria Olariu n. Tordășianu*, *Victor și Eugen*, ca soră și frați. *Ioanichie Olariu*, *Eugenia Tordășianu*, ca cumnat și cumnată. *Mioara Vlora Tordășianu*, ca nepoată.

— **Un dar național pentru urmașii unui poet german.** Pentru urmașii marelui poet liric german *Delev v. Siliencroz*, s'a strâns un dar național de 36.000 de mărci.

— **Cometa Halley și Inundațiile.** Cometa Halley, care și urmează nevinovată drumul său în universul fără sfârșit e bănuț, că și ar fi băgat coada în pacinica rotire a planetei noastre.

S'a zis, că ea este cauza îngrozitoarelor cutremure dela San-Francisco și dela Messina, că ea ar fi produs ploile abundente din iarna aceasta și tot ea ar fi cauza inundațiilor de pretutindeni.

Renumitul astronom francez *Camille Flammarion* vine însă și desminte toate aserțiunile printr'un articol publicat în ziarul parizian »Le Journal«.

Eruditul savant cu competența ce o are în aceasta materie declară, că cometa Halley nu are nimic comun cu schimbările de temperatură de pe pământ.

Aserțiunea, că cometa ar influența căldura pământului este o greșeală a meteorologilor. Meteorologia nu este o știință pozitivă, cum este astronomia de pildă.

Orice astronom își poate spune ce schimbare se poate face peste o mie de ani în sistemul solar, pe când meteorologul nu poate spune cu siguranță că ce vreme va fi mâine.

— **O nouă revistă politică.** Citim în »Voinea Națională«. În curând va apare »Revista Democrației Române«, publicație săptămânală sub direcțiunea d lui *G. Diamandi*. Revista se va ocupa în special cu chestiunile privitoare la doctrina partidelor noastre politice, cum și cu toate chestiunile, interesând dezvoltarea noastră politică, economică și culturală.

Cererile de abonament se pot adresa la administrația Revistei, București, palatul Independenței.

— **Ajutoare pentru victimele inundațiilor din Paris.** Ziarele mari pariziene și sindicatul presei pariziene au deschis liste de subscripții pentru a se veni în ajutorul victimelor inundațiilor dezastruoase din Paris. Lista ziarului »Le Temps« a dat în prima zi suma de 100.295 lei, în ziua a doua 153.214; lista ziarului »Figaro« s'a ridicat în primele două zile (Marți și Mercuri) la suma de 70.660 de lei. Sindicatul presei pariziene a adunat în prima zi 248.000 de lei, iar în cea de a doua 469.696 de lei. Unele ziare, cari n'au deschis subscripții, au primit totuși diferite sume de bani pentru ajutorarea victimelor. »Le Gaulois«, care intră în această categorie, a primit suma de 7.078.

Spiritul de jertfă caracterizează pe omul de cultură., La noi astfel de sacrificii s'ar face cu multă greutate.

Ferește-ne Doamne de potopuri, că până ce și o deslega românul punga ne am îneca cu toții... în lipsuri.

— **Moartea unui scriitor neamț.** Eri a încetat din viață la Dresda la vârsta de 44 de ani *Otto Julius Bierbaum*, unul dintre cei mari populari scriitorii din generația tinăra a Germaniei. Bierbaum a scris poezii lirice foarte mult gustate de public.

Moartea lui este regretată în toate cercurile literare și de publicul, în mijlocul cărora se bucura de cele mai frumoase simpatii.

x **Un eveniment important.** Cu drept cuvânt neobișnuita bogăție de material literar, artistic și calendaristic, fac din *Calendarul Minerului pe anul 1910*, un eveniment important pentru întreaga lume românească. În afară de materialul literar, se dau variate articole asupra împrejurărilor actuale și asupra mai însemnatelor noastre așezăminte în afară de un mare număr de glume, istorioare de tot felul, etc. Suplimente în culori, de-o execuțiune excepțională, reproduceri în cromotipie vederi din țară, cele mai originale, și alte numeroase ilustrații, cum nu are nici un alt calendar, vor face bucuria tuturor cititorilor. — **Prețul este 1 cor. 40 fileri și se capătă la Librăria »Tribunei«, Arad.**

Atragem atențiunea on. noștri cititori asupra faptului, că din anumite cauze Calendarul »Minerului« se trimite numai ca pachet postal, deci pentru porto să se adauge încă 60 fil., căci altcum pentru eventuala neprimire librăria noastră nu ia răspundere asupra sa.

x Pentru 60 de fileri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch, Anisette, Benedictin, Chartreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Roza, Vanilie, Silvoriu, Rachiul de drojii și Rom. 10 dose

cu modul de pregătire expediază franco. *Burger Frigyes*, farmacist Cluj. — Kolozsvár.

x **Mijloacele purgative** măiestrite sînt vătămătoare drept aceia trebuiesc încunjurate! Apa amară naturală »*Franz Iosef*« este o apă minerală plăcută și foarte ușoară. Dintre toate apele minerale existente are cel mai bun efect, pentru că vindecă chiar și cea mai supărătoare încheiere de scaun, fără orice urmări rele. Medicii o recomandă și celor ce sufer de reumă și dodagră. — Soluție zilnică: dimineața pe nemăncate, să se ia 1/2 pahar.

Felurimi.

Un actor care nu vrea să moară. »*Tirso*« povestește următoarea întâmplare hazlie din viața teatrului. Un actor ar fi cerut ceva bani înainte dela *Chelly* directorul teatrului. Acesta, având în vedere starea socoltelilor celui cu pricina, nu numai că nu l-a dat, dar l-a și brăzdat aspru de tot. Vine seara și actorul își răzbună. Directorul trebuia să l impuște pe scenă, dar pistolul n'a luat foc. *Chelly* născocoște dela sine și-l provoacă la duel cu sabia.

Dar duelul se prelungește peste măsură, de oarece actorul, supărat pe director, nu vrea să moară. Ba ia aruncat sabia și teaca și-a aruncat-o după culise, în aplausele publicului. »*Ticălosule dar n'o să mori odată.*« »*Nu, pîn nu-mi dai banii ceruți.*« »*Blastămatule, mori, ori te gonesc din trupă.*« »*Nu, pîn nu dai banii,*« răspundea actorul, înăbușit.

Inzadar a ridicat *Chelly* scaunul să-i dea în cap cu el, căci actorul i l-a zmuncit din mână și l-a aruncat; tot așa a făcut cu vâtrarul, etc.

N'a voit să moară, pîn' ce nu la făgăduit banii ceruți. După asta a mai primit o lovitură de pumn și în sfârșit a murit.

Era și vreme, căci publicul turba, aplaudând, de bună credință lupta cea groznică.

Viața artistică și socială.

Comitetul »Asociațiunii culturale din Arad« va ține ședință Joi în 21 Ianuarie (3 Februarie) la orele 6 seara în localul Asociațiunii. Se vor dezbate afacerile curente și se vor face pregătirile pentru adunarea generală. Domnii membrii sânt rugați a se prezenta.

Corul »Asociațiunii« studiază acum piese nouă. Sânt rugați deci toți membrii corului să binevoiască a se prezent punctual la execuțiile corului, căci altfel înstruirea e fără rezultat.

Petrecere socială în Brad. Meseriașii români din Brad aranjează petrecere socială împreună cu declamări și joc Sâmbăta, 12 Februarie n., în »Hotelul Central«. Inceputul la orele 9 seara.

ECONOMIE.

O expoziție plutitoare. Compania ruzască de vapoare și de comerț a inaugurat de câva timp — scrie »Evenimentul« din Iași — o expoziție de mărfuri, foarte originală; ea a expedit în Orient un imens vapor oceanian numit *Impăratul Nicolae II* în care sânt expuse tot felul de produse industriale, miniere și agricole ale imperiului — dela cărbunele de pământ până la giuvaerele cele mai fine.

Vaporul-expoziție a vizitat deja porturile Varna, Burgas, Trapezunda, Constantinopole, Pireu, Salonic, Smirna, Alexandria și Port-Said etc. — și are să viziteze acum și portul nostru Constanța, unde va sosi în dimineața zilei de 9 Februarie și va sta acolo la dispoziția românilor până la 11 Februarie inclusiv.

Această interesantă expoziție plutitoare este împărțită în colosalul său vapor, în două etaje care cuprind peste 200 de vitrine unde sânt așezate mărfurile de tot soiul — și vitrinele aceste sânt

frumos împodobite cu decorații în stil rusesc de mult gust.

Pe ori unde a trecut uriașul vas, cu expoziția sa plutitoare, a deșteptat un foarte viu interes, atât prin originalitatea expoziției cât și prin reala valoare a mărfurilor — și credem că ea va fi tot atât de bine apreciată și de publicul țării românești.

Direcțiunea Caselor centrale a Băncilor populare din România, a intervenit pe lângă ministerul de interne, ca să-i trimită un tablou cu privire la moșiile ce aparțin județelor și comunelor cari urmează a se arenda asociațiilor țărănești, legalmente, constituite, pe măsura expirării actualelor contracte de arendare.

Aceste date sânt necesare direcțiunii Casei centrale a Băncilor Populare, spre a putea fi în măsură să satisfacă cererile ce primește zilnic dela locuitorii diferitelor comune, cereri relative la arendări. În localități și împrejurările în care ministerul ar crede necesar, el va putea decide ca această durată să fie de șase ani, dintre cari un an preparator.

Piața grânelor din Aradul-nou.

25 Ianuarie 1910.

S'a vândut azi:

grâu 500 mm.	14.20—14.40
orz 100 mm.	6.70—
ovăș 100 mm.	7.10—
secară 100 mm.	9.10—
păpușoi 600 mm.	6.70—

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 1 Februarie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul

Grâu nou

De Tisa — — — — —	28 K.	95—30 K.	— Hl
Din comitatul Albei — —	28	80—29	80
De Pesta — — — — —	28	90—29	90
Băntănesc — — — — —	28	95—29	90
De Bacica — — — — —	28	60—29	80
Secară de calitate I. — —	19	75—20	05
Secară de calitate mijlocie	19	55—19	65
Orzul de nutreț, calitate I.	14	75—14	95
Ovăș de calitate I. — — —	15	70—16	—
Ovăș de calitate a II. — —	15	40—15	60
Oucuruz — — — — —	14	80—15	—

BIBLIOGRAFII.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare:

Bibl. »Bunul econom.«

No. 1. Nutrețurile ierboase; cositurile; prepararea fânului și pășunile	» —30
No. 2. Economia porcilor, oilor și caprelor	» —30
No. 3. Sămânța plantelor agricole și sămânțatul lor	» —30
No. 4. Îngrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor	» —30
No. 5. Economia vitelor sau zootehnia generală	» —30
No. 6. Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a le îmbunătăți	» —30

No. 7. Agricultura generală. Lucrarea pământului. Instrumente de măruntit pământul » —30

I. Russu-Șirianu: La Roma, schiță din călătorie	» 2—
Dr. E. Babeș: Diaagnoza	» 5—
A. Cosciuc: Nutrirea animalelor de casă (op.) premiat	» 1.50
Stelian Russu: Foiletoane	» 1—
A. O. Maior: Bibliot. copiilor, vol. II. » v. III și IV.	» 1.60
Isidor Ieșan: Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent	» 1.50

Biblioteca »Asociațiunii«

No. 3. Despre cărțile funduare și intabulări	Cor. —30
No. 4. Sfaturi bune. 3 dizertațiuni » 5. Casa părintească, creșterea indivizilor și popoarelor	» —20
No. 6. Despre testament. Explicarea art. de lege 16, din a. 1876	» —30
No. 7. Poșta, telegraful, telefonul. Noțiuni generale despre instituțiile poștale	» —20
No. 8. Icoane din istoria Grecilor vechi partea I.	» —20
No. 9. Icoane din istoria Grecilor vechi partea II.	» —20
No. 10. Grădina de legumi	» —30
No. 11. Cultura cucuruzului	» —20
No. 12, 13, 14, 15, 16. Ionel. Principii morale și creștinești de educație	» 1—
No. 17. »Astra«. Informațiuni asupra scopurilor și instituțiilor Asociațiunii	» —10
No. 18. Reguli ortografice stabilite de Academia Română în a. 1904	» —10
No. 19 Vulcanismul	» —20
No. 20 Împărțirea, lucrarea și îngrijirea unei moșii	» —20
No. 21. Nuvele istorice. Amor și război. O tragedie din zile bătrâne	» —20
No. 22. Nuvele istorice. Moartea lui Asan. O dușmănie cu bun sfârșit	» —39
No. 24. Invățătura despre legile privitoare la notarii publici regești	» —10
No. 25. Poezii populare din Bănaț. II. Balade	» —40
Nr. 26. Inceputul neamului românesc.	» —20
No. 27. Comuna »Viitorul«	» —30
No. 28. Povestiri	» —30
No. 29. Poezii alese, de V. Alexandri	» —20
No. 30. Ionel. Cartea VI	» —20
No. 31. O seamă de cuvinte, de O. Goga	» —20
No. 32. Cum să trăim?	» —20
No. 33. Fabule alese de Țichindeal, Asachi, Donici	» —20
No. 34. Nutrețul Măiestrit sau cele mai bune plante de nutreț	» 20—
No. 35. Din putere proprie de H. P. Petrescu	» 40—

Nicu Stejărel: Școlarul declamator. Versuri scrise și alese pentru școlarii și tinerii, cari declamează la examene, zile onomastice la concerte » 50—

Gheorghe Panu: Amintiri dela »Juniimea« din Iași » 2—

Em. Gârleanu: Cea dintâi durere, nuvele și schițe ed. II (întreită) » 2.50

Zaborowsky și Soricu: Viața omului (No. 75—76 Bibl. pop. Socec.) » —55

I. Z.: Zadig sau destinul (No. 91—92 Bibl. pop. Socec) » —55

Falanga literară și artistică. No. 1. » —15

„Impresii de teatru din Ardeal“

de Zaharie Birsan.

Prețul 2 coroane.

plus 20 fileri porto.

Tipărituri advocaționale în limba maghiară.:
Adds-vételi szerződés 1 bucată 6 fileri; 50 bucăți 2 coroane.

Haldáleset felvétel 1 bucată 6 fileri; 50 bucăți 2 coroane.

Házassági életközösség helyredllítási kérvény 1 bucată 4 fileri; 50 bucăți 1 cor. 50 fileri.

Községi bizonyítvány 1 bucată 3 fileri; 50 bucăți 1 coroață.

Kielégítési végrehajtási kérvény 1 bucată 4 fil.; 50 bucăți 1 coroață 50 fileri.

Meghatalmazás 1 bucată 3 fileri; 50 bucăți 1 coroață.

Sommás kereset 1 bucată 4 fileri; 50 bucăți 1 coroață 20 fileri.

Leltár 1 buc. 8 fileri; 50 buc. 2 cor. 50 fil.

Árverési feltételek 1 buc. 3 fil.; 50 buc. 1.25 fil.

Istoria literaturii românești în veacul al XIX-lea, dela 1821 înainte, în legătură cu dezvoltarea culturală a neamului, de N. Iorga, vol. I, II și III à » 5.—

Moara din vale, nuvele de I. Russu-Șirianu » 1.40

Stilistica practică sau reguli și exemple pentru totfelul de scrisori, petițiuni, acte și documente, de I. F. Negruțiu » —.80

Poezii de Maria Cunțan » 1.58

Tot dela librăria noastră se mai pot procura revizite de scris, hârtii de epistole cu prețuri foarte ieftine, precum și cărți de literatură ș. a.: scrieri complete, romane, nuvele, poezii traducerii, călătorii etc. etc.

La fiecare carte rugăm a se mai adăuga 5—10—20—30 fileri, pentru porto poștal.

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze către: Librăria »Tribunei«. Arad, str. Deák Ferencz 20.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
»Tribuna« institut tipografic, Nichin și cons.

Credit pe ipotecă, pe cambiu

și pentru oficianți

mijlocește

Herzog Sándor

A R A D,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Îți cade părul??? N'ai decât să folosești **spiritul pentru păr, „Petrol“** a lui **Kulka** care e cel mai sigur mijloc în contra căderii părului și a mătrefei. —

După o folosință de 2—3 zile vom obține rezultate sigure. Prețul unei sticle cu o explicație în limba română 2 cor.

Pistruii, petele galbene, sgrăbunțele și ori-ce necurățanțe a feței se depărtează și curățește mai bine **Crema de lapte de crin** a lui **Kulka**. Prețul unei tegle 1 cor. **Săpun de crin** 1 cor. **Pudră de crin** în toate colorile 1.20 cor. **Preparate cosmetice** de prima calitate. Expediare zilnic cu poșta. — Se pot căpăta dela farmacia la „**Vulturul negru**“ a lui **Kulka Emil** din **Timișoara-Cetate** Nr. telef. 645.

Kuhl Mihály

vopsitorie specială, și
- Institut chimic -
pentru curățirea hainelor.

Institutul: Lipót-utca Nr. 14. **ARAD.** Práválta: Deák Ferencz-u. 39.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că am deschis conform cerințelor moderne de azi o

vopsitorie specială și institut chimic pentru curățirea de haine, unde primesc ori-ce văpsire și curățire de bransa aceasta. — Văpsese și curățesc: haine bărbătești, femeiești, uniforme, precum și mătase, catifea, plisă, pănură, batist, dantele, fil, crep, mănugi, articlii de păr, manșoni, boauri, tapete, covore, fugare măsale și coperte de pat, perde de Tunis și dantele, umbrele brodării cu aur, argint și perla etc., cu orice decorații fără a le desface.

Prețuri moderate. Comandele prin poștă se execută prompt și conștiințos.
Recomandându-mi întreprinderea sprijinului on. public, rog ca să fiu onorat cu comande.

Právália nouă! Právália nouă!

PRÁVÁLIE NOUĂ!

vis-à-vis de tribunalul reg. Palatul luteran.

Am onoare a face cunoscut on. public, că am deschis o

spîțerie și ospătărie, conform cerințelor moderne de azi, totodată în cunoștințea on. advocații, că la mine se pot apăta totfelul de timbre pentru documente.

In právália țin cele mai bune spîțerii.

In ospătăria mea se află cele mai bune beuturi; bucătăria bună unguească; abonați pentru vipt lunar se primesc.

Serviciu prompt. Cu stimă:

Augustin Sferlea.

Kneffel Károly és Fia

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni,

din palatul de pe Andrassy-tér nr. 14, pe

Boros Béni-tér nr. 2.

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stăm la dispoziția p. t. public cu cărbuni veritabili în ori-ce cantitate, transportați acasă, și primește angajament pe întregul sezon la ce se primesc prenotări.

Comandele se pot face în persoană, prin corespondență sau prin Telefon nr. 139, la firma:

Kneffel Károly és Fia

mare comerciant de cărbuni

Arad, Boros Béni-tér nr. 2.

(Cassa Kneffel).

S'au ieftinit cărbunii.

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4·60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4·60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jil c. 4·—.

100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6·—.

100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4·60.

Róth József mare neguțător de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.

Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrici, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

CANARIN!

Cele mai frumoase cântărețe moderne cecântă zina și la lumină. Cântăreață tină 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Ouătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine mămuțe și câini de soi se capătă înainte trimițând 20 fil. Pentru ajungerea comenzilor la loc în viață se garantează. — Comandele se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare právália de animale din Ungaria.

INȘTIINȚARE.

Din cauza aglomerației mari din magazin se poate căpăta cu prețuri nespuse de mici cei mai noi și mai frumoși articlii de

sticlă, porțelan pentru spălat.

Mare asortiment de **lampe de atîrnat și de masă.**

Cea mai ieftină sursă de cumpărat obiecte de lux (figuri).

Obiecte de lux, din argint de China și aplacca, obiecte de masă de prima calitate. Foarte mare asortiment de cadre, din totdeauna se află în magazin peste 400 de mustri nouă și executate cu gust

FISCHER MÓR, Andrassy-tér 20.
(Palatul Fischer Eliz).
Telefon pentru oraș și comitat 568.

S'a deschis! S'a deschis!

MARELE HOTEL

SAVOY

In cea mai frumoasă stradă a capitalei în loc liniștit și elegant.

Budapesta, VIII, József-körút 16.

Otelul cel mai modern și mai nou din capitală. 120 de odăi și saloane. Incălzire centrală cu aburi. In fiecare odaie apaduct pentru apă rece și caldă. Lift. Vacuum cleaner. Luminajie electrică. Săli de conversație. Comoditate foarte mare. - Sală de mîncare și cafenea elegantă. Telefon interurban. Prețuri moderate, odăi dela 3 coroane în sus, cu încălzit și luminat la olaltă. Aranjament modern conform cerințelor sanitari. Circulație de tramway electric cu toate gările.

Cea mai veche právália de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

Fondat la 1880.

Reinhold ZOLLER

măstru mecanic

FENÉTEMPLOM

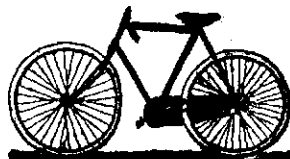
Schillergasse 8. lângă „Burg“.

Își recomandă on. public din

loc și provincie **marele său atelier mecanic unde se repară tot felul de mașini de cusut și biciclete.** Ține în depozit tot-felul de **gramofone și plăci.**

Ține în depozit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. până la singurătatea de mașini și biciclete.

Prețuri moderate Serviciu prompt.

»GRANIȚERUL«, institut de credit și de economii, societate pe acții în H-DOBRA.

CONTUL BILANȚULUI

Activa			Pasiva		
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Cassa — — — — —	19.338	35	Capital societar — — — — —	250.000	—
Bon la Cassa de păstrare postală — — 910-94			Fond de rezervă — — — — —	86.365	28
Bon în Giro-Conto la banca Austro-Ung. și la alte bănci — — — — — 5.627-02	6.537	96	Fond de penziune — — — — —	41.490	96
Cambii — — — — —	828.834	35	Depuneri spre fructificare — — — — —	549.320	73
Cambii cu acoperire hipotecară — — — — —	351.441	—	Reescont — — — — —	319.571	—
Obligațiuni — — — — —	6.655	—	Dividende neridicate — — — — —	189	—
Credite în Cont curent — — — — —	86.780	10	Diverse conturi creditoare — — — — —	6.736	22
Efecte — — — — —	9.510	—	Interese tranzitoare — — — — —	35.474	05
Imobile — — — — —	3.879	87	Profit curat — — — — —	35.359	02
Cereale în magazin — — — — —	3.944	84			
Diverse conturi debitoare — — — — —	4.825	49			
Mobilier — — — — — 3.065-89					
după amortizare de 10% — — — — — 306-59	2.759	30			
	1,324.506	26		1,324.506	26

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE

Spese			Venit		
	Cor.	fil.		Cor.	fil.
Interese:			Interese:		
pentru depuneri spre fructificare — — — — — 27.671-78			dela cambii — — — — — 75.545-51		
» fondul de rezervă — — — — — 3.277-28			» cambii cu acoperire hipotecară — — — — — 15.231-17		
» » » penziune — — — — — 2.171-86	33.120	92	» obligațiuni — — — — — 576-37		
pentru reescompt — — — — — — — —	17.166	18	» credite în cont-curent — — — — — 3.194-96		
Spese:			» efecte — — — — — 432-50	94.980	51
salare — — — — — 12.534-14			Proviziuni și venit dela cereale — — — — —	20.795	54
chirie și relut de cuartir — — — — — 1.770-—					
tipărituri, registre, porto și alte spese de regie — — — — — 4.962-25	19.266	39			
Dare:					
erarială și comunală — — — — — 7.244-86					
10% după interese depun. — — — — — 2.767-18					
10% « int. fond. de rezervă — — — — — 327-73					
10% » « » de penz. — — — — — 217-18	3.312-09	05			
Amortizări:					
din mobilier — — — — — 306-59					
Profit curat — — — — — 35.359-02					
	115.776	05		115.776	05

H-Dobra, la 31 Decembrie 1909.

Adam Leșnican m. p.,
director-executiv.Alexe Odor m. p.,
contabil.Iosif Lissai m. p.,
revizor expert al »Solidarității«

DIRECȚIUNEA:

Iosif Morariu m. p.

Dr. Iosif Popoviciu m. p.

Dominic Rațiu m. p.

N. Gostea m. p.

Toma Roșiu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte.

H-Dobra, la 12 Ianuarie 1910.

Adrian Olariu m. p.

Ioan Comloși m. p.

Ioan Șuiaga m. p.

Am onoare a atrage atenția p. t. public asupra prăvăliei de croitorie pentru domni

inokai Tóth Lajos,

conducător-șef Vass János, iunior, cea mai veche prăvălie în branșa aceasta, asortată cu cele mai frumoase și variate stofe, fabricate engleze și franceze.

Se efectuează comenzi pe lângă prețuri convenabile în cea mai splendidă execuție, din stoffele cele mai bune.

Reputația prăvăliei mele fondată în 1879 e cea mai colantantă garanție pentru a putea satisface și cele mai rafinate gusturi.

La dorința specială a p. t. clientele se vor pune la dispoziție colecții de modele, eventual reprezentantul firmei se va înființa în persoană la cei interesați, atât în loc, cât și în provincă.

Cu deosebită stimă:

inokai Tóth Lajos, croitor,
Arad, Palatul Neumann, Piața Andrásy nr. 25.

Subscrișul am onoare a aduce la cunoștința prea stimatului public român, că în **carnățaria mea** aflătoare în strada Aulich **Lajos Nr. 10** din Arad, pe lângă vânzarea de carne, și alte preparate de porc — am introdus și vânzare de carne de vită și de vițel sugari, și așa sunt în pozițiunea de a satisface întru toate prezenționilor prea stimatului public cumpărător. La mine se capătă: **carne și preparate de porc**, din carne proaspătă, **unsoare, untură, slănină, șuncă, cârnați, cârnețel, caș, jumere, cartaboși**, preparate de priz și ațele, precum și carne de vită și de vițel sugar, în cri și ce cantități. — La comenzile mai mari administrez și duc acasă la cumpărătorii mei, prin personajul meu, ori-se comandă. — Promit serviciu foarte prompt, curat și exact, rog deci prea stimatul public să se binevoiască a mă onora și sprijini atât cu cumpărarea, cât și cu comenzile binevoitoare.

Cu deosebită stimă:

George Șumandan,
carnățar și măcelar.

când magnații se căsneau să argumenteze, că drepturile nemeștii ar fi întemeiate chiar pe legile firii, Deák observă: »Eu nu știu, care ediție a drepturilor naturale o au magnații, în ediția lor poate să fie scris și asta ca și multe altele, după cum dovedesc în mod îngrozitor experiențele sângeroase ale veacurilor lungi și grele; dar legea naturală, pe care D-zeu a săpat-o cu litere neșterse, pe veci, în inima omului, e sigur, că nu justifică această putere uzurpată a nemeșilor.«

De când a tit Deák aceste cuvinte adevărate, raportu. dintre țărani și nobili s'a mai schimbat. Legi mai omenoase și mai bune au luat locul celor învechite în barbarie și nedreptate. Dar după o vorbă veche: »plus valet favor in indice, quam lex in codice«. Și ce folos, dacă judecătorii și cei chemați a executa aceste legi, fiind tot din ceata asupritorilor, s'au îngrijit, ca ele să rămână, în bună parte, numai pe hârtie. Adevărată observarea lui Montesquieu: »Când călătoresc într'o țară, nu caut să văd, dacă este înzestrată cu legi bune, ci dacă se execută legile ce are!«

Despre țara noastră nu s'ar putea afirma, că e lipsită de legi bune. Dar că acestea nu se execută, toată lumea o știe. Și cei ce împedecă în măsură mai mare executarea lor, sânt tocmai aceia, cari se alarmează și se pregătesc de luptă, de cea din urmă luptă, pentru salvarea restului lor de privilegii și nedreptăți seculare, sânt dușmanii poporului și ai libertății, sânt cavalerii robiei și ai întunecului, a căror rapacitate a îndemnat odinioară pe Goethe să formuleze această sentință:

»Es erben sich Gesetz und Rechte
Wie eine ewige Krankheit fort«...

I. Delamargine.

Scrisori din București.

Furtul dela Pinacoteca din Iași. — Un detronator.

București, 1 Februarie.

Dispariția unor tablouri dela pinacoteca din Iași a făcut ca în cercurile artistice să se discute din nou chestia pinacotecilor române. S'a scris cu această ocazie că ar fi fost furate tablouri în valoare de sute de mii de lei. Ziarele au făcut mult zgomot în jurul acestei chestiuni. Lumea s'a alarmat. Cu toate acestea adevărații cunoscători, specialiștii, afirmă că furtul nu constituie o pagubă așa de mare. Iată de pildă ce a declarat d. Tzigara-Samurcaș, directorul muzeului de artă națională din București:

— »Despre furtul dela Iași nu cred tocmai lucru mare. Când am vizitat pinacoteca de-aici, o mulțime de copii mi-s'au prezentat drept originale, deși controlul lor ar fi fost foarte ușor de făcut. Acum câțiva ani mi-s'au prezentat la pinacoteca din Iași două tablouri, ca fiind originale de Rembrandt. Adevărul e că aceste tablouri erau numai niște copii din secolul al XVIII-lea și originalele lor se află în Viena.

»Astfel stând lucrurile, valoarea tablourilor dispărute dela pinacoteca din Iași ar fi greu de stabilit, întru cât nu se știe, dacă ele au fost originale sau copii. Și eu cred mai curînd că ele au fost copii, ca și cele prezentate mie drept originale.»

Este tuși bine că s'a adus în discuție chestia pinacotecilor. Poate ca din discuțiile acestea să ajungă fiecare la convingerea că, ne-având

mari opere de valoare străine, să ne gândim cel puțin la înființarea unei galerii de tablouri de ale pictorilor români.

Trăim în niște vremuri foarte curioase. Morala publică pare a se fi schimbat cu totul. În trecut se spunea că lauda de sine nu miroase bine. Acest adevăr a fost însă detronat de dl M. Dragomirescu, directorul »Convorbirilor critice« cea mai necitită revistă scrisă în românește. A fost detronat acest adevăr de dl Dragomirescu, detronatorul ignobilului Iorga, al obscurului poet Goga și al tuturor mititeilor, începînd dela dl Maiorescu, cocoșii pe niște tronuri, unde nu era locul lor. Dl Dragomirescu, după-ce în primul număr al »Falangei« intronase diaprețul în literatură, pare a-și fi făcut acum o meserie din a detrona pe toți z-zii de până ieri ai literaturii noastre. Iar în schimb, în carul de foc al lui Apollo s'a urcat dînsul, împărștîind binecuvîntatele raze de lumină asupra câmpiei literare.

Fericiți cei s raci cu duhul, că aceia vor vedea împărștia-ridicolului.

Și domnul Dragomirescu trebuie să fie un om foarte fericit. Ce însemnează »Viața Românească« pe lângă ale sale »Convorbiri«? Acolo nu se împarte lauri.

Ba se vorbește că bucișile literare ar fi plătite. »Convorbirile« însă deschid drumul spre nemurire al tuturor celor, cari se închină sclenteii divine a directorului lor.

Și iată i pe cei cari nu știu nici chiar ei că există, iată i după două trei vizite la cenaclul literar din Gramond, poezi mari, poezi de valoare. Bâiguitori de fraze fără nici un înțeles sânt proclamați de talente. »Praznicul calicilor«, inspirat de sigur dela seratele literare ale directorului »Convorbirilor« e pur și simplu un capo doperă. »Vezi, că satul azi nu mai e fără câni«, zice d. Dragomirescu. Și sântem dispuși a l contrazice. Lătrăturile pe cari d s le aude sânt lătrături de cățalandri, cari se gudură în jurul. Iar cu aceștia tot vai de noi. »Și ce cunosător serios ar putea spune că Ion Dragoslav nu este cel mai original atât ca fond, cât și ca formă dintre toți povestitorii de astăzi?« Toată lumea d le Dragomirescu. Toată lumea!

Dar ce să-i faci. D. Dragomirescu vrea cu orice preț să fie șef de școală. Numai cât atacurile îndreptate în dreapta și în stînga l-au lăsat singur, și iată că cel mai artist dintre colaboratorii săi, d. Em. Gârleanu îl desaprobă în public. Într'adevăr, eminentul prozator, în urma notițelor publicate de d. Dragomirescu în ultimul număr al »Convorbirilor critice«, publică următoarea declarație:

»In ultimul număr al revistei »Convorbiri critice«, revistă la care am colaborat dela înființarea ei, a apărut o notiță ironică la adresa »Societății Scriitorilor Români«. Cum și eu am fost unul dintre înmemietorii acestei societăți și cum acest fapt îl voi considera totdeauna ca partea cea mai frumoasă din viața mea de scriitor, țin să desaprobat prin publicitate, aceste atacuri, fie ele glumețe, la adresa societății, și le voi desaproba totdeauna ori dela cine vor veni.

Cu atât mai mult de data aceasta, când, personal, am intervenit pentru înlăturarea notiței despre care e vorba, și când nu s'a ținut seamă de rugămintea mea.

31/1 1910, București.

Em. Gârleanu.

Declarația d-lui Babeș.

Era de prevăzut că d. Dr. Emil Babeș va căuta să paralizeze efectul știrii noastre despre planul său de colaborare cu guvernul Héderváry. Iată telegrama pe care ne-a adresat o d. Babeș:

Informațiile telegramel d v. din Viena sânt neadevurate. Numitele persoane nu au nimic a face cu acțiunea mea al cărei singur scop e înformarea guvernului și îndreptarea plîngerilor conform cunoscutului nostru program. Archiereii

noștri și d. Cosma nu au nici un rol, ci am recomandat consultarea tuturor șefilor români, fără Burdea și Șeghescu. Babeș.

În telegrama dlui Babeș, e poate o singură desmintire: declarația că informațiile sânt neadevurate, făcută mai mult de formă. Restul declarațiilor sale e o confirmare aproape completă a informațiilor noastre. D. Babeș, mărturisește singur că a intrat în tratative cu guvernul, deși numai în scopul informației și a »remedierii plîngerilor«. Cât pentru concursul archiereilor, ne-am arătat și noi îndoiala noastră și d. Babeș e silit să recunoască că nu are sprijinul episcopilor români, cu atât mai puțin pe al dlui. Cosma.

Cu atât mai puțin înțelegem atunci tot rostul »acțiunii« d-lui Babeș. Cu ce drept intră în tratative cu guvernul dînsul care nu are încrederea nici măcar a capilor bisericesti, necum a poporului românesc. »Singurii reprezentanți legali ai neamului românesc sânt deputații naționali și numai o acțiune a lor poate avea încrederea noastră. D. Babeș însă se viră din nou între guvern și ei, oferind un preț mai ieftin pentru o »impăcare« și căutînd să acapareze pentru si e micile foloase pe cari le-ar putea dobîndi dintr'însa.

De-asemena d Babeș nu desminte știrea despre planul de a opune la alegeri candidați cu un program necunoscut, în realitate guvernamental, deputaților și candidaților naționaliști? El însuși va candida la Sasca. Faptul acesta se califică drept un act de trădare a programului național și a intereselor românești. Cine va îndrăzni să facă încercarea asta va fi lovit cu toată asprimea necruțătoare ce se cuvine trădătorilor.

În acest fel, acțiunea dlui Babeș este menită a încurca și zăpăci mințile și a duce guvernul în rătăcire, făcîndu-l să creadă că poate alege între două partide, pe când în realitate românii se află închegați toți într'un singur partid și o singură tabără, iar d. Babeș e o persoană și nu un partid. Acțiunea dlui Babeș capătă caracterul unei goane după sprijinul guvernului în scopurile sale mult-puțin personale.

Pe lângă asta d. Babeș are însă și pretenția de-a face pe protectorul binevoitor al șefilor noștri politici, spunînd că a »recomandat« guvernului și consultarea lor. Izolîndu-se, d. Babeș ține astfel să se mai acopere și cu ridicol.

Scrisoare din Roma.

(Dela corespondentul nostru special).

Înțelegerea Austro Rusă pentru »Statu quo« în Balcani. — Deschiderea Camerei italiene. — Majorana.

Roma, 12 Februarie st. n.

Ziarele de astă seară publică toate cu litere groase o telegramă pe care corespondentul din Petersburg al ziarului englez »Times«, a trimis-o jurnalului său. Telegrama iată o:

»Sânt în măsură de a vă informa că apropierea austro-rusă va lua o formă de adesiune a acestor două guverne (austro-ungar și rus) la următoarele principii:

1. Statu-quo în Balcani
2. Sustinerea noului regim în Turcia
3. Libera dezvoltare a statelor Balcanice«.

Institut de spălat și curățire a lui

NAGY KAROLY

În Cluj-Kolozsvár, Malom utca 4.

Primește pentru spălat și curățit tot felul de albituri bărbătești și femeiești, dantele, perdele etc. Se fac albe ca zăpada și lucii ca oglinda. Comandele din provincă se execută prompt, și cu deosebită îngrijire la pachetare, se expediază franco. Se asigură manipulare conștiincioasă, executare grabnică și punctuală.

Săptămâna manifestelor.

Liga contra votului universal.

— Situația politică. —

Arad, 16 Februarie.

Luni a avut loc conferința convocată în scopul înființării partidului guvernamental și cu acest prilej s'a lansat și mult așteptatul manifest, care avea să cuprindă programul partidului. Manifestul însă dă în loc de program tirade deplasate și vorbărie emfatică, evitând cu grije tocmai chestiunea care formează substratul crizei: reforma electorală, — ceea ce nici nu e de mirare, căci manifestul e opera contelui Tisza. Iată în rezumat acest manifest:

Se dă la început o schiță retrospectivă a crizei. Coaliția a fost o soluție nenorocoasă a crizei din 1905. Partidul kossuthist, obținând majoritatea în parlament și acaparând o bună parte a puterii, a fost nevoit să renunțe la principiile sale intransigente. Antagonismul dintre principiile 48-iste și 67-iste, n'a putut să fie însă multă vreme reprimat. Incepe din nou războiera cu lozincile de drept constituțional și se zădărnicește programul dezideratelor militare al partidelor 67-iste prin pretențiunea inoportună a băncii autonome. Chestiunea băncii sparge coaliția, ba provoacă dezbinare ireparabilă în partidul kossuthist. În parlament se născuie anarchia și se zădărnicește atât pretențiunea băncii cât și programul partidului 67-ist.

Efectele anarhiei parlamentare se resimt pe toate terenele vieții de stat. Echilibrul tezaurului public e primejduit din ce în ce mai mult. Administrația e amenințată de »mii de primejzii« și ea. Societatea e bântuită și ruptă în taberi dușmănoase de curentele confesionale, naționaliste și socialiste. Armonia dintre »națiune« și domnitor e distrusă. E timpul suprem ca cu o mână îndrăzneată să se înlăture divergențele inutile ce s'au iscat între »națiune« și domnitorul său.

Trei secolii de amar au trecut peste capul nostru. În sfârșit, după atâtea suferințe, domnitorul a dat politicele sale dinastice o direcție nouă, asigurându-ne existența națională precum și toate mijloacele liberei dezvoltări. În schimb domnitorul ne-a pus o singură condiție: să nu ne atingem de dispozițiile articolului de lege XII din 1867 și să nu mai cercăm a cuceri pe terenul drepturilor suverane alte reforme, căci am slăbi numai puterea dinastiei, pavăza noastră contra influențelor din afară. Regele ne-a dat în pactul din 1903 tot ce ne-a putut da pe terenul militar. O luptă purtată pentru noul concesi ar fi zadarnică. Cu vremea, întărindu-se »națiunea« vom obține și fără lupte toate concesiile cari cadrează cu interesele armatei.

Să lășăm intact și paragraful economic al legii XII, din 1867, până la venirea unor conjuncturi favorabile, când realizându-se aspirațiile economice vor da aievea avânt și înflorire țării. Situația finanțelor e de altă parte atât de defavorabilă încât tot prisosul de forțe trebuie întrebuințat pentru a creia izvoare de venit.

Aceasta fiind icoana stărilor în toate ramurile vieții de stat, noul partid proclamă ca singură mântuire munca laborioasă și neturburată de războiera cu frazele de drept constituțional.

Adunarea de constituire a partidului va avea loc în 19, luna curentă, în sala redutei budapestane.

Manifestul chlamă supt steagul noului partid pe toți cei dornici de muncă și sfârșește cu un apel sentimental la patriotismul »națiunii«.

Iscălesc următorii: contele Csáky, contele Tisza, contele Erdély, Perczel, Berzeviczy, Láng, Beöthy Zs., contele Khuén-Héderváry, Lukács L., Iacabffy J., Hieronymi, baronul Daniel E., Széll I., baronul Fejérváry I., contele Keglevich Gy., baronul Wodianer, contele Dessewffy A., contele Kovács, Sándor I. ș. a.

Partidului i-s'a dat numele »Partidul național al muncii« (Nemzeti Munkapárt), —

un nume tot atât de emfatic și arid, ca și manifestul.

Dacă în manifestul lor emfatic corifeii noului partid n'au atins nici măcar tangențial chestiunea primordială a crizei ungare, ei își dau pe față gândurile meschine într-o acțiune pornită alături. În frunte cu contele Tisza ei au urzit deja cu săptămâni înainte o mișcare reacționară cu scopul de a reuni pe oligarhi într'o ligă contra votului universal și de-a zădărnici cu toate mijloacele lor infame acest deziderat cardinal al popoarelor din Ungaria. Liga contra votului universal se înființează supt egida agrarienilor și între membrii ei vedem anunțându-se cei mai incarnați oligarhi, cari împăiași și așezați în muzeul veacului nostru ar face odată o bizară mărturie despre ce glave au putut să înceapă în vremile noastre pornite în semnul organizării moderne a statelor.

Liga aceasta menită țintelor feudale va organiza »o mare adunare publică« deja Sâmbătă și tot atunci se va proclama și programul ei reacționar. În vederea adunării de Sâmbătă urzitorii acțiunii au lansat un manifest ce poartă, între alte iscălituri de aceeași semnificație odioasă și iscăliturile conților Tisza și Andrássy, dioscarii lumii feudale.

Programul lor va înmănușia fără îndoială o seamă de principii anachroniste, bine cunoscute, precum și mijloacele pe cari oligarhimea le va crede efective contra votului universal.

Azi primim dela corespondenții noștri informațiile dela vale:

În așteptarea zilei de Sâmbătă.

Budapesta, 16 Februarie. Fruntașii partidului guvernamental se vor întruni mâine, Joi, ca să precizeze până'n amănunte programul ce vor desfășura la alegeri. Tot mâine, ei vor da un nou nume partidului, deoarece numele ales Luni n'a satisfăcut pe aderenții partidului.

Se fac pregătiri extraordinare pentru reușita adunării de constituire de Sâmbătă. Vor sosi cu acel prilej o mulțime de delegați din provincie.

Azi a avut loc o intimă constătuire a miniștrilor Khuen și Serényi cu fostul ministru Berzeviczy. Primul ministru a acordat azi audiențe mai multor prefeți presuntivi. Numirea noilor prefeți se așteaptă zilele acestea.

Contra-manifeste.

Budapesta, 16 Februarie. Partidele 48-iste au hotărât să adreseze și ele, fiecare în parte, câte un apel cetățenilor. Atât Kossuth cât și Justh au declarat că vor răspunde la manifestul partidului guvernamental printr'un contra manifest.

Fostul ministru de comerț Kossuth a făcut și până acum declarații dodonice despre manifestul guvernului.

Nu e adevărat că partidul independist, venind la guvern, ar fi admis baza 67-istă! — a zis Kossuth. Noi am admis baza aceasta numai ca punct de plecare și am scos în planul întâi principiile 48-iste cari se pot realiza și pe baza 67-istă...

În cele următoare se ocupă apoi cu celelalte afirmații ale manifestului și contestă dreptul noului partid de-a se numi partid »național«.

Șeghescu și Burdea cu guvernul Héderváry.

Cei trei deputați coalțiioniști români, Șeghescu, reprezentantul Oraviței și Burdea reprezentantul Caransebeșului, și Ioan Ciocan, deputatul Năsăudului au hotărât să în-

telegrama dată azi de marele ziar din Londra e o foarte mare importanță pentru că această telegramă reprezintă un moment istoric în politica europeană. Acordul pe care l'anunță ziarul Times însemnează că politica de pace europeană a făcut un pas mai mult, de oare-ce Austria a renunțat de a înainta în Balcani.

Nu ne indoim, ba chiar putem spune cu siguranță că nu greșim, că guvernul italian se bucură de apropierea Austro-Rusă, care apropiere e identică cu înțelegerea dintre suveranii Rusiei și Italiei din anul trecut la Raconigi.

Întreaga Europă se bucură de această apropiere, de care sânt factori Italia și Rusia, la care se adăugă Franța și Anglia și la care se va uni și Germania, îndată ce aliața sa Austria va debarasa pe față că se va desinteresa de conflictele teritoriale din Balcani.

Guvernul german nu va putea privi decât cu ochi buni apropierea austro-rusă, iar guvernul italian nu se va lăsa a fi impresionat de vorbele ce se aud, apropo de un nou Mürstzeg, în care Italia a fost lăsată la o parte, cu toate că se știe că apropierea austro-rusă nu poate să se facă decât pe baza unei desinteresări reciproce în ceea ce privește cuceririle teritoriale în Balcani.

Trebuie să notăm că nu de mult, ci numai acum câteva zile, ziarul rus »Novoje Wremia« a publicat un articol în care spune că Rusia nu poate dori o nouă înțelegere Mürstzeg, ci o înțelegere care să aibă de bază cele trei puncte ce le scrisese mai sus.

Aceste trei puncte însă sânt și cele ce s'au stabilit la Raconigi între cei doi suverani, cari acum, se confirmă de ziarul »Times«.

După cum vedeți înțelegerea austro-rusă s'a făcut pe baza întevederii dela Raconigi, iar pacea generală a căpătat o bază mai solidă.

Erl s'a deschis camera italiană. Cu multă nerăbdare s'a așteptat această zi, căci guvernul cel nou prezidat de Sidney Sonnino nu și-a expus încă programul detaliat și prin urmare nu a suferit încă atacurile opoziției.

Încă prima ședință a Camerei a fost consacrată comemorării deputaților morți în această vacanță în urma cărei comemorări, ședința a fost ridicată în semn de doliu.

Printre cei morți este și Majorana fost ministru în cabinetul Giolitti.

Pentru noi românii, Majorana nu presintă nimic de seamă, dar ca precocitate merită să vă dau câte-va date.

Majorana s'a născut în Catania (Sicilia), în 1865.

La vrâsta de 9 ani a terminat gimnasiul; la 12 ani a terminat liceul, la 16 ani și-a susținut examenul de luarea de avocat.

La vrâsta de 20 de ani, Majorana este cunoscut în lumea științifică cu mai multe opere de drept, dintre cari citez numai trei: Despre parlamentarism, despre principiul suveran al constituției statelor, despre teoria constituțională a intrărilor și ieșirilor.

Majorana nu împlinise încă 22 de ani când a reușit la concursul pentru catedra de drept constituțional la universitatea din Catania, și cum profesori s'au oșus zicând că este prea tânăr, ministrul de pe atunci, Coppino, a susținut dreptul lui Majorana înaintea Camerei.

La vârsta de 29 de ani, Majorana a fost ales rector al Universității din Catania.

La 38 de ani a fost numit ministru de finanțe și s'ar fi urcat și mai sus, dacă o boală teribilă — nefrita — nu l'ar fi luat săptămâna trecută dintre cei vii.

Coresp.

Cruce lui Russu-Șirianu.

Pentru crucea lui Russu-Șirianu au mai sosit:		
I. P. Păcurar, New-Castle	—	Cor. 10.—
Nicolae Hențiu, not. pens. Săliște	>	5.—
Ion Chirca, prim notar, Săliște	>	3.—
Ion Banciu, comersant, Seliște	>	10.—
Nic. Tintea, Săliște	—	> 2.—
Ion Bârsan Săliște	—	> 5.—
Ecaterina Marienescu, Lipova	—	> 2.50
Dela o petrecere din Streja-Cârțoșoara	—	> 10.—
Total:	>	47.50
Sumele de până-aiici	>	697.08
Laolaltă cor.		744.58

tre în noul partid, conform principiului lor: lipsa de principii.

Dr. Gh. Derussi la d. contele Hédeváry.

Budapesta, 16 Februarie. Azi înainte de amiază d. *Gheorghe Derussi*, consulul general al României a făcut o vizită la primul-ministru contele Hédeváry.

Fierberea în partidul clerical.

Budapesta, 16 Februarie. Partidul popular e frământat de o serioasă criză internă. Mulți dintre membrii lui vor să treacă în tabăra guvernamentală, iar alții vor să se unească cu socialiștii creștini. Cel cari vor să mențină organizația actuală a partidului își tem mandatele și în teama lor se descarcă asupra socialiștilor creștini, acuzându-i că ar fi distrus solidaritatea »istoricului« partid catolic. Antagonismul dintre clericali se dă pe față și în împrejurarea că socialiștii creștini vor pune candidați în cercurile deținute de populari.

Numărul celor cari vor trece în partidul guvernului nu se cunoaște încă. Ei se grupează în jurul contelui *Ioan Zichy*, presuntivul ministru de culte și instrucție.

Plecarea contelui Apponyi.

O telegramă, sosită din Fiume, ne anunță că fostul ministru de instrucție, contele Apponyi, s'a imbarcat pe vaporul »Carmania« și a plecat spre Neapoli. Reprezentantul cel mai tipic al urgisitelor stăpânirii coaliționiste a părăsit deci arena iuptelor politice ca să se odihnească de oboselele nefastei sale activități, în pitorescul oraș italian. Prin plecarea contelui Apponyi nu pierde nici măcar lumea politică ungurească, căci mare este numărul celor ce li năvălesc în urmă.

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Situația în Grecia.

Atena, 16 Februarie. Veniselos a sosit astăzi la Atena. Liga militară rugase presa grecească să nu critice convocarea adunării naționale, amenințând să împiedice apariția ziarelor cari nu se vor conforma acestei rugămînți. Cinci ziare, cari au voit să publice articole despre adunarea națională, au fost împiedecate să apară.

Atena, 16 Februarie. Neînțelegerea dintre Liga militară și presa din Atena s'a aplanat. Măine vor apărea din nou toate ziarele.

Berlin, 16 Februarie. Ziarului »Voss. Ztg.« i-se telegrafiază din Atena că în multe ținuturi au izbucnit turburări serioase din cauza că s'au desființat judecătorii de pace. Mai ales mișcarea din orașele Peloponezului e de un caracter foarte grav: Mulțimea parcurge stradele, purtând în frunte stindarde negre.

Berlin, 16 Februarie. »Voss. Ztg.« e informat că înțelegerea între Liga militară și presa s'a făcut cu condiția, că membrii Ligei vor avea dreptul să controleze tot ce vor publica ziarele. Ofițerii de marină s'au adunat în Salamis și au luat măsuri ca vasele de război să fie gata pentru orice eventualități. Reprezentanții marilor puteri s'au dus la Phaleron, pentru a se înțelege cu comandanții vapoarelor țarilor lor.

Agravarea situației.

Paris, 16 Februarie. Ziarele de aici sânt de acord în ce privește situația în Grecia, declarând că în zilele din urmă s'a agravat. »New York Herald«, ediția pariziană, publică o telegramă datată din Atena, în care i-se spune că în Grecia sânt temeri mari că va izbucni un crâncen război civil.

Paris, 16 Februarie. »Matin« publică un interview cu prim-ministrul Greciei Dragumis, care ia în apărare Liga militară, spu-

nând că aceasta Ligă n'are altă țintă decât apărarea constituției, fără să se opună unei revizuirii necesare, cerute de întreaga populație.

Sârbii din Kosowo părăsesc patriarhatul.

Belgrad, 16 Februarie. Intreaga plasă Palanatz din județul Kosowo (Macedonia) compusă din șaptesprezece sate sârbești au părăsit patriarhatul sârbesc și au trecut în corpore la exarhatul bulgar.

Motivul acestei treceri este, că guvernul sârbesc a redus leafa săptămânală a voevodului George Socolovici dela 300 la 250 de piastri.

Naționaliștii atacă guvernul pentru aceasta economic.

Moret se retrage din viața politică.

Madrid, 16 Februarie. Șeful partidului liberal spaniol Moret se retrage din viața politică, lăsând șefia partidului lui Monterorios.

Noul guvern a pregătit o amnestie politică largă, eliberând și pe cei închiși cu ocazia revoluției din Iulie din Barcelona.

Demonstrații în Prusia.

Berlin, 16 Februarie. Demonstrațiile împotriva proiectului de lege despre reforma electorală prusacă continuă.

La Neumünster demonstrații au tras mai multe focuri de revolver asupra unui comisar de poliție. Șapte demonstrații au fost arestați.

La Cassel de-asemena au avut loc demonstrații zgomotoase.

Congresul slavilor.

Petersburg, 16 Februarie. Comitetul executiv al slavilor și-a terminat astăzi ședințele. S'a hotărât în mod definitiv convocarea unui congres pentru unitatea culturală a tuturor slavilor — la Sofia, pe ziua de 7 Iulie. Delegații poloni au declarat că nu vor participa la acest congres, din cauza că, polonii sânt prizonieri din partea rușilor.

Iarăși convenția comercială cu România.

Viena, 16 Febr. »N. Fr. Pr.« află din cercuri bine informate, că există intenția să se poie în vigoare provizorie convenția comercială cu România, cerându-se apoi o aprobare ulterioară parlamentului. Celelalte convenții se vor încheia abia după clarificarea situației politice în Ungaria.

Din altă sursă se află, că în curând se vor începe tratative între ambele guverne asupra punerii în vigoare a convenției, deoarece motive politice și economice cer activarea urgentă a ei.

Restaurarea puterii monarhice în Turcia.

Constantinopol, 16 Februarie. Senatorul Fered Pașa, cumnatul Sultanului a prezentat comisiunii senatului, raportul asupra modificării constituției, înălțurând principiul suveranității poporului, deoarece Turcia e compusă din diferite popoare cu diverse tendințe. Acest proiect este o restaurare reacționară a puterii monarhice și a partidului militar de supt șefia lui Mahmud Sheked. El prevede dreptul sultanului de a numi pe marele vizir, pe miniștrii și pe senatorii pe viață.

Contribuiri la fondul cultural al diecezei Aradului.

Constantin Mihulin, preot, Cicir	—	Cor.	25.—
Comuna bisericească Cicir și colecta			9.—
Fortunat Mureșan, preot, Babșa	—		20.—
Lazar Ignea, Inv. Babșa	—		10.—
Ștefan Cărăbaș, preot, Belinț	—		10.—
Oherasim Sirb, preot, Belinț	—		100.—
George Babuc, preot, Belinț	—		5.—
Ioan Balint, preot, Bunea-m.	—		10.—

Sim'on Faur, Inv. Chiselea	—		25
Ioan Căpitan, preot, Cladova	—		20
Adam Groza, preot, Coșteiu	—		10
Comuna bisericească, Cutina	—		5
George Aurariu, preot, Cutina	—		7
Aurel Petca, preot, Drăgoești	—		30
Nicolae Mecca, Inv. Gruin	—		20
Dimitrie Sirbu, econom, Gruin	—		10
Maria Lăzărescu, văd preoteasă	—		50
Liviu Bro, preot	—		100
Virgil Amandia, Inv. Ictar	—		5
Romul Secoșan, preot, Ictar	—		25

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 16 Februarie n. 1910.

O vorbă frățescă.

Am constatat adeseori și noi, și alții cu vi părere de rău, că frații noștri din România sânt insuficient și adeseori rău informați despre cele ce se petrec la noi, ceea ce e jignitor pentru noi și nu poate să fie în interesul lor. Chiar și dacă nu li-am fi frați, ei au cuvinte de a-și da silința să știe, ce se petrece la hotarele țării lor, ca să nu fie surprinși de evenimente, cari îi privesc indirect cel puțin și pe ei.

Zilele aceste am publicat, de exemplu, o listă de contribuții pentru fondul cultural al diecezei în care d. Dr. Iosif Gall era trecut cu suma de 10,000 de coroane. Două zile în urmă un mare ziar din București a publicat știrea aceasta ca fiind primită pe cale telegrafică dela Budapesta, unde are »correspondent special«. Nimeni dar în redacția marelui ziar nu a citit »Tribuna«, care era sosită acolo încă din ziua trecută, iar »correspondentul special« din Budapesta, vre-un jidănaș, care nu știe nimic despre cele ce se petrec la români, a luat știrea din »Tribuna« și-a transmis-o, spunând, că fondul, pentru care a contribuit d. Dr. Iosif Gall, e al bisericii ortodoxe române și că înființarea lui s'a hotărât acum pentru că noul guvern refuză a le da românilor ajutorul prevăzut de lege pentru școlile lor. Nu s'a găsit dar în redacția marelui ziar, nimeni, care să controleze știrea dată de un nevolnic și să le spună multelor mii de cititori, că înființarea fondurilor culturale e hotărâtă de mult pentru că români să nu fie nevoiți a primi ajutorul, pe care guvernul nu-i l' refuză, ci-l impune în condițiuni jignitoare pentru dânșii.

În felul acesta e informat publicul din România în fiecare zi despre cele ce se petrec la noi, căci »marele ziar« din București își primesc știrile din Budapesta prin mijlocirea unor »correspondenți speciali«, cari ne sânt dușmani, nu ne cunosc și-și bat joc și de noi, și de publicul din România, iar în redacțiile »marelui ziar« știrile se publică fără de nici un control.

Un alt ziar, tot din cele mari, spunea mai dăunăzi, că deputații români țin la Budapesta în fiecare zi consfătuiri, la care ia parte și sârbul Milan Hodja. — Nu era în redacția aceluia ziar nimeni, care să știe, că dl Milan Hodja e slovac și membru al clubului naționalităților.

Un alt ziar a adus știrea, că în satul *Haker*, țărani s'au răsvrătit și-au tras focuri asupra jandarmilor. Nu era în redacție nimeni, care ar fi putut să constate, că vorba e de satul *Fakert* de lângă Arad, că conflictul între săteni și jandarmi s'a produs de mult și că acum s'a sistat cercetarea în afacerea aceea învechită.

În fiecare zi se dau asemenea știri false, inexacte, rău formulate, neînțelese ori dinadins pozite, de obicei aceiași știri e prezentată de deosebite ziare în deosebite forme, și atât redacțiile marilor ziare, cât și marele public se mulțămesc cu gândul, că ele sânt date de »correspondenți speciali« prin »știri speciale«.

Ar fi timpul, ca să nu mai fie așa.

Avem și noi câteva ziare susținute cu mari greutate și cu puține mijloace pentru informarea publicului românesc de aici și pentru îndrumarea lui. Ori și cât de grea ar fi însă sarcina, pe care am luat-o noi ziaristii români de aici asupra noastră, o purtăm cu multă dragoste și ne-am simțit nemângâiași, dacă ar trebui să mărturisim, că le dăm cetitorilor noștri informațiuni greșite ori din adins falsificate despre cele ce se petrec la frații lor din România. Ne dăm dar silința să cunoaștem oamenii și stările de lucruri, ca să putem vorbi totdeauna în deplină cunoștință de cauză,

ori luăm informații dela oameni competenți și vrednici de toată încrederea.

Nu cerem dela mai fericiții noștri colegi din regatul român aceiași dragoste, nici aceiași simțuri, nu stăruim să și piardă mai mult prețiosul timp făcând studii asupra nevoilor noastre, dar îi rugăm să nu le mai spună cetitorilor săi despre noi celace ei înșiși nu știu și să ne ignoreze, dacă mijloacele nu-i iartă să și ia drept »correspondenți speciali« oameni cu oarecare competență și vrednici de toată încrederea. Cu »correspondenți speciali«, pe care-l au, »firul special« e o adevărată calamitate.

Dragostea cu de-a sila nu se poate, și dacă nu-i interesează pe frații noștri din România cele ce se petrec la noi, e păcat să se mai facă cheltuieli mari cu »correspondenți speciali«, cari încurcă lumea, cu »fir special«, cu taxa de telefon și de telegraf: cine vrea să știe cele ce se petrec la românii din regatul ungar citește ziarul din Budapesta ori cele din Viena, cari sânt mai interesante decât cele românești.

— **Enrieta Sihleanu.** În capitala României sânt puține membre ale societății superioare, care se preocupă de chestiunea națională. Una din aceste puține a fost Enrieta Sihleanu, a cărei trup neînsușit zace acum lângă al părintelui ei A. Lupășcu. Mulți dintre noi românii de dincoace de munți vor fi cunoscut pe acest vrednic bărbat și se vor fi bucurat de inima lui caldă și de înflăcărea cuvintelor sale când vorbea de »cel de peste munți«. Mai puțini însă vor fi avut ocazia a vedea și cunoaște pe fiica sa cea mai mare, pe Enrieta. Acum 17 ani când chestia națională agita spiritele românești și în regat, ca nici odată înainte nici după acele vremuri, Enrieta Sihleanu s'a pus în serviciul naționismului cu un zel și o hotărâre neîntrecută. A strâns în jurul ei un comitet de dame mai tinere și casa ei ospitalieră devenise în curând un centru pentru tot felul de întreprinderi menite a sprijini mișcarea. Ea era în fruntea tuturor, alerga de dimineață până seara, îmbărbăta și ajuta. Pribegii politici dela noi aflau în casa ei adăpost și în drumul a și găsi în noua lor patrie un rost. A aranjat o expoziție de lucruri de mână a femeilor noastre de aici, și din biletele de intrare și din vânzarea obiectelor cu prețuri de afecțiune a strâns fonduri, cari au servit ca ajutor celor prigoșiți. Toate le făcea cu mâna ei proprie și se supunea adeseori cu adevărată milă creștinească la oboseli, la drumuri lungi și la cheltuieli. Unul din fruntașii noștri, cari se exilase de bună voie, i-a povestit d-nei Sihleanu că se găsește în căutarea unui locșitor la bolezul unui copil, unde primise a funcționa ca naș. »L ai găsit« — a fost răspunsul neașteptat — »eu însuși am să-mi fac plăcerea a te înlocui«. După ce s'au mai potolit valurile și s'au împușinat sarcinile, ce și le puse pe umeri, Enrieta Sihleanu a plecat într'adevăr din București și a venit în Transilvania în orașelul, unde se afla micul fin, și l-a ridicat din botuz cu mulțămirea a îndeplini o faptă creștinească și națională deodată.

— **Știre personală.** D. Emil Grigoroviță profesor universitar din București, a petrecut azi câteva ore în Arad venind dela Riviera. D-nul Grigoroviță a vizitat și redacția noastră.

— **Congregația comitatului Făgăraș.** Primim următoarea convocare: Membrii români ai congregației comitatense din Făgăraș sânt invitați ca pe Luni, în 21 l. c. să se prezinte necondiționat la adunare. Făgăraș în 14 Februarie. 1910. Cu stimă: I. Macavei.

— **Pentru fondul ziaristilor.** Ca răscum-părare a anunțurilor de cununie cu d-șoara Olimpia Scorobețiu dăruiește d. Pavel Borzea, abs. în teol. din Viștea-de-jos 5 cor., pentru fondul ziaristilor.

— **Boala lui Lueger.** O telegrama din Viena ne relatează următoarele informații asupra stării doctorului Lueger:

Asupra stării doctorului Lueger s'a publicat azi următorul buletin:

Astăzi medicii Punovac, Kaspammer și Topolansky au vizitat pe bolnav și-au schimbat bandajul, găsind marginile plăgii încă foarte infiltrate, așa încât procesul de

eliminarea va dura încă câțiva timp. Durerile s'au micșorat; febra ușoară persistă încă. Starea generală e bună.

Starea momentană nu este îngrijitoare. Ar fi însă o greșală să i-se desconsidere importanța, căci astfel de inflamații și abcesc ale țesutului subcutaneu trebuiesc căutate cu multă îngrijire. Chiar la oameni de altfel sănătoși să pot produce complicații.

Boala lui Lueger e cauzată de un furuncul (buboi) în spate.

De-o săptămână bolnavul are seara o temperatură ușoară. Acum câteva zile s'a format un mic abces subcutanat, care tratat cu comprese s'a deschis singur. Simțindu-se mai bine a părăsit patul și și a reluat ocupațiile. Sâmbătă seara i-au revenit durerile și temperatura. Pe locul abcesului s'a format un furuncul relativ mare pe care doctorul Punovac l-a deschis prin anestezie locală. Vișdecarea plăgii va dura trei până la patru săptămâni, chiar dacă decursul ei va fi normal.

Azi după amiază starea bolnavului a fost satisfăcătoare.

Cercurile din jurul primăriei declară că nu va fi nici-o primejdie.

Astăzi ni-se telegrafiază: Starea primarului Lueger e neschimbată. Temperatura și pulsul sânt normale. Durerile au încetat. Starea generală mulțămitoare.

În cursul zilei de ieri și astăzi, archiducele Francisc Ferdinand și-a trimis aghiotantului la locuința lui Lueger pentru a lua informații despre starea lui.

— **Scufundarea unor vapoare.** Din cauza furtunilor vehemente două vapoare au suferit naufragii.

Vaporul »Luna« se află în largul mării gata să se cufunde, din cauza unor spărturi. S'a stabilit în grabă o legătură cablogramă cu țarmul și s'a cerut ajutoare grabnice. E posibil ca ele însă să sosească prea târziu.

Pe vaporul »Luna« sânt 88 de pasageri, cari așteaptă cu un spăimântător cutremur ceasul din urmă.

O telegramă din Paris ne anunță că toate cadavrele de pe vaporul naufragiat »General Chanfy« au fost pescuite din mare.

Identitatea lor n'a putut fi stabilită de oarece erau în stare de putrefacție. Astăzi cadavrele au fost înmormântate într-o groapă comună, după ce au fost mai întâi fotografiate.

— **Descoperiri epocale.** Din New-York vine știrea despre o nouă descoperire care va produce o revoluție fundamentală în cele mai multe ramuri ale ocupațiilor omenirii: inginerul Tesla ar fi descoperit un metod de a transmite lumina, în cele mai mari depărtări, fără sîrmă. Noua descoperire e numai o urmare a telegrafiei fără sîrmă și se bazează pe aceleași principii generale. Inginerul Tesla, de origine din Croația, speră să poată lumina, cu uriașe globuri de sticlă, orașe și ținuturi întregi, răspândind o lumină asemănătoare luminii soarelui, fără a fi însă atât de intensivă.

În curând, inginerul Tesla va începe experimente în portul din New-York.

— **Ofițeri români în Rusia.** »Politische Korrespondenz« află că o deputație de ofițeri români va întoarce vizita ofițerilor ruși conduși de generalul Kaulbars, cari au fost anul trecut în România.

În fruntea românilor va fi generalul Variade comandatul corpului al 3-lea de armată.

— **Furtună în Franța.** Din Paris se telegrafiază, că de azi în Franța întreagă băutuie o vijelie cumplită. Comunicația telegrafică în Germania, Italia și Svițera pe multe linii e întreruptă.

Nivelul Senei se ridică mereu. Guvernul a luat măsurile necesare pentru a preveni orice dezastru. Multe case amenințate de inundație au fost evacuate. Astăzi, Sena a crescut cu 30 cm. Comunele St.-Maur, Varenne, Nogent, Bry și Champigny sânt inundate.

— **Fratricid înflorător.** Telegrama, din Epergs (Ungaria de nord): Liscinszki Iosif a avut o ceartă cu frate-său Pál. Cearta s'a prefăcut în bătaie în care József izbi cu un topor de 3—4 ori pe frate-său Pál, un om de 70 de ani. Loviturile au fost aplicate astfel că au desfăcut aproape cu totul capul de trup. Victima a murit imediat, iar ucigașul a fost arestat.

— **Rivalul radiului.** Văduva marelui chimist francez Curie, ea însăși chimistă cu nume, a descoperit un nou element, care se deosebește de radiu, și e de o radioactivitate mai puternică. Noul element, numit poloniu, radiază cu o putere enormă și razele lui pătrund prin toate corpurile chimice și organice, distrugându-le. Dar și poloniul dispare cu înțeleală: în 140 de zile pierde 50% din greutate.

— **Țărancă maghiară?** Răsfoind revista »Wiener Mode« (XXIII fasc. 9 pag. 495.) mă surprinde o gravură: un costum românesc. Și citește explicația. De-asupra gravurii e scris (nr. 27): »Nationalkostüm Bäuerin aus Csákovár (Ungarn)« (Costum național, țărancă din Ciacova, Ungaria). Iar la explicarea gravurii se spune: »Ungarische Bäuerin« (Țărancă maghiară?).

Gravura reprezintă: O femeie, cu bani pe cap, (comas) cu bani pe piept, — port românesc; cu cojoacă, — port românesc; cu cătrință, — port românesc; doar' cizmele sânt »ungarisch«!

Cine nu cunoaște portul minunat de frumos al bănățencelor noastre, mai ales dela serata etnografică încoace, — dacă nu din fața locului? Dar acestea nu ajung până la Viena?

Nu se găsesc oare mijloace ca să fie puși în cunoștința rătăcirii lor vienezii, și să se rectifice părerile lor asupra artei poporului nostru?

— **În memoria lui C. Brediceanu.** Citim în »Drapelul« din Lugoj: »Impozante acte de pietate, vrednice de memoria marelui nostru Coriolan Brediceanu și vrednice de aceea societate care l-a adorat fervent, au avut loc Duminecă în orașul nostru.

La inițiativa Casinei române s'a celebrat parastas în biserica mare gr.-or. română după sfânta liturghie, tixită fiind biserica ca în zile de mari serbători. Au oficiat P. O. domni Dr. G. Popovici asistat de preoții Tempea, Birescu și Soceneanțu și diaconul M. Gașpar.

În jurul mesei îmbrăcate în negru de ambele părți stăteau în lungi șire maeștrii și economii din Lugoj ca gardă de onoare. Cântările bisericesti le-a executat corul Reuniunii, dirijat de dl I. Vidu. Parcă nici odată n'au cîntat așa evlavios.

După terminarea parastasului a rostit P. O. domn protopresbiter Dr. G. Popovici un panegiric, în care a arătat originea familiei Brediceanu, rolul ei în Lugoj și demnitățile ce le-a ocupat, terminând cu o în-suflețită invocare a spiritului celui ce nu mai este între noi.

După ameză a avut apoi loc în marea sală a pavilionului »Concordia« ședința festivă a Casinei române. Vasta sală era, cum zic frații din regat, arhiplină așa că ceice au întârziat nu au mai putut pătrunde în sală.

Era de față fruntea tuturor păturilor sociale din Lugoj și mulți fruntași din împrejurime, precum și din Caransebeș, Timișoara etc. Din Turnu-Severin venise anume infocatul director de muzică I. St. Paulianu, un admirator sincer al defunctului Coriolan Brediceanu.

Din partea episcopiei gr.-cat. din Lugoj a fost de față P. S. episcop Dr. V. Hossu, însoțit de secretarul Dr. Birlea și Rev. d. canonic și prelat papal Ioan Boros. Biserica gr.-or. a fost reprezentată prin preotul D. Soceneanțu și diaconul M. Gașpar, precum și prin preotul Tr. Gașpar din Hezeriș. Am remarcat țărani fruntași din comunele învecinate, veniți să aducă tribut de evlavie memoriei fericitului nostru conducător. Dintre deputații dietali a fost de față dl Dr. Ștefan Petrovici.

Din partea familiei au fost de față d-na Cornelia Brediceanu cu fiica Sempronia, d-nii Dr. Tiberiu și Dr. Caius Brediceanu, d-na Sofia Vlad n. Rădulescu și dl și d-na Dr. G. Dobrin.

Îndată după ora 4 deschide d. Dr. C. Jurca ședința cu un discurs bine alcătuit, în care arată importanța acestei solemnități, scoțind în relief marea figură a lui Coriolan Brediceanu.

Punctul următor din program a fost discursul festiv citit de d. Dr. V. Branisce, în care ni-s'a dat o icoană a individualității lui Coriolan Brediceanu ca

produs al evoluției sociale a epocii de după 1848 în Bănat, arătând activitatea fericitului pe diferitele terene ale vieții noastre publice.

Intr-o tăcere demnă a fost ascultat acest mare discurs, care a invocat înaintea ascultătorilor multe icoane din viața mai recentă a orașului și aretului nostru.

După discursul festiv a urmat desvălirea tabloului. D. Dr. I. Gropșan a citit frumoasa scrisoare a d-lui pictor academic Virgil Simonescu, care a pictat din recunoștință față de marele binefăcător frumosul tablou al defunctului — cea mai reușită creație a pictorului nostru — donându-l Casinei române. Zăbranicul cade și înaintea ochilor noștri se ivește imaginea lui Coriolan Brediceanu, în ținuta sa de orator în sala comitatului. Corul Reuniunii de cântări a cântat frumosul imn «La lumină» și după ce în cuvinte însuflețite ia Dr. C. Jurca, în numele Casinei, în primire tabloul, făcând vot că vom păstra tabloul cu aceeași evlavie cu care vom cultiva spiritul lui, declară ședința închisă.

— **Atentorii regelui Umberto.** Nefericitul rege al Italiei, Umberto era să cadă victimă mai multor atentate, înainte de al fi ajuns glonțul lui Bresci.

Unul dintre atentorii lui, după o informație telegrafică primită din Roma, a murit ieri în închisoarea din Montelupof.orentino. Acesta stătuse treizeci și doi de ani în temniță. El se numea Giovanni Passanante și fusese bucătar în Neapole. În 27 Noembrie 1878 a încercat să străpungă pe rege cu un pumnal, dar nu l-a reușit, căci în locul regelui a nimerit pe adjutantul acestuia, generalul Carioli, care a și murit.

Un nou atentat asupra lui Umberto a comis Acciarito, care de prezent este internat în închisoarea din Montelupop.

Bresci, cel care a împușcat pe regele Italiei s'a spânzurat acum un an în închisoare.

— **La librăria noastră se află de vânzare:** Nr. 1, 2 și 3 din revista «Falanga». Prețul unui număr 15 fileri.

Un tînăr român cu scrisoare bună și care știe vorbi bine românește, ungurește și eventual și nemțește, află aplicare în librăria noastră. Sînt preferiți cei cari se pricep bine în afaceri de librărie. Ofertele s'a se adreseze cătră: *Administrația ziarului «Tribuna», Arad, Deák-Ferencz 20.*

x Pentru 60 de fileri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch, Anisette, Benedictin, Chartreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea, Roza, Vanilie, Silvoriom, Rachiu de drojzii și Rom. 10 doze cu modul de pregătire expediază franco. Burger Frigyes, farmacist Cluj. — Kolozsvár.

Gronică judiciară.

Procesul părintelui Hlinka. Eri trebuia să se țină înaintea curții cu jurați din Seghedin procesul intentat părintelui Hlinka pentru agitație. Deoarece însă curtea cu jurați a fost ocupată cu procesul omorului din Szabadka, cauza părintelui Hlinka a fost amănată pe Luni, în 21 Februarie. Cu prilejul acesta martirul slovac va ținea o vorbire lungă de apărare, în care va schița întreaga domnie de scandal a răposatei coaliții.

Haverda și soții — achitați. Din Seghedin se telegrafiază că tribunalul, pe baza verdictului negativ al juraților cari au declarat că acuzații nu sînt vinovați de crima ce le-o impută procurorul, — *achitat pe toți trei acuzații: Maria Haverda, Iánnossy și Vojtha.*

Acuzații au fost puși în libertate.

Sentința a făcut senzație și a produs indignare în toate cercurile.

ECONOMIE.

Plata grânelor din Aradul-nou.

16 Februarie 1910.

Vremea e tot favorabilă sămănăturilor și e bine c'a încetat ploaia.

S'a vîndut azi:

grîn 800 mm.	18.80—14.—
orz 100 mm.	6.70— .—
ovăș 100 mm.	7.—— .—
secară 100 mm.	9.10— .—
păpușoi 600 mm.	6.—— .—

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 kig

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 4 Februarie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kigr. a fost următorul

Orzu nou	
De Tisa — — — — —	28 K. 95—30 K. — H
Din comitatul Albei — —	28 > 80—29 > 80 <
De Pesta — — — — —	28 > 90—29 > 90 <
Bănățanesc — — — — —	28 < 95—29 > 90 >
De Bacica — — — — —	28 > 60—29 > 80 <
Secară de calitate I. — —	19 > 75—20 > 05 >
Secară de calitate mijlocie	19 > 55—19 > 65 <
Orzul de nutreț, calitate I.	14 > 75—14 > 95 <
Ovăș de calitate I. — — —	15 > 70—16 > — <
Ovăș de calitate a II. — —	15 > 40—15 > 60 <
Cucuruz — — — — —	14 > 80—15 > — <

BIBLIOGRAFII.

La Librăria «Tribunei» se află de vânzare
Bibl. «Bunul econom.»

No. 1. Nutrețurile ierboase; cositurile; prepararea fânului și pășunile . . .	> —30
No. 2. Economia porcilor, oilor și caprelor . . .	< —30
No. 3. Sămânța plantelor agricole și sămănatul lor . . .	< —30
No. 4. Îngrijirea plantelor în cursul vegetației. Recolta cerealelor . . .	< —30
No. 5. Economia vitelor sau zootehnia generală . . .	< —30
No. 6. Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a le îmbunătăți . . .	< —30
No. 7. Agricultură generală. Lucrarea pământului. Instrumente de măruntit pământul . . .	> —30
I. <i>Russu-Șirianu</i> : La Roma, schiță din călătorie . . .	> 2.—
<i>Dr. E. Babeș</i> : Diazoza . . .	> 3.—
<i>A. Cosciuc</i> : Nutrirea animalelor de casă (op. premiat) . . .	> 1.50
<i>Stelian Russu</i> : Foiletoane . . .	> 1.—
<i>A. O. Maior</i> : Bibliot. copiilor, vol. II. > > > v. III și IV. . .	> 1.—
<i>Isidor Ieșan</i> : Românii din Bosnia și Herțegovina în trecut și prezent . . .	> 1.50

Biblioteca «Asociațiunii»

No. 3. Despre cărțile funduare și intabulări . . .	Cor. —30
No. 4. Sfaturi bune. 3 dizertațiuni . . .	> —20
> 5. Casa părintească, creșterea indivizilor și popoarelor . . .	> —20
No. 6. Despre testament. Explicarea art. de lege 16, din a. 1876 . . .	> —30
No. 7. Poșta, telegraful, telefonul. Noțiuni generale despre instituțiile poștale . . .	> —20
No. 8. Icoane din istoria Grecilor vechi partea I.	> —20
No. 9. Icoane din istoria Grecilor vechi partea II.	> —20
No. 10. Grădina de legumi	> —30
No. 11. Cultura cucuruzului	> —20
No. 12, 13, 14, 15, 16. Ionel. Principii morale și creștinești de educație . . .	> 1.—
No. 17. «Astra». Informațiuni asupra scopurilor și instituțiilor Asociațiunii . . .	> —10
No. 18. Reguli ortografice stabilite de Academia Română în a. 1904 . . .	> —10
No. 19 Vulcanismul	> —20
No. 20 Împărțirea, lucrarea și îngrijirea unei moșii	> —20
No. 21. Nuvele istorice. Amor și răzbu-nare. O tragedie din zile bătrâne . . .	> —20
No. 22. Nuvele istorice. Moartea lui Asan. O dușmănie cu bun sfârșit . . .	> —39
No. 24. Învățătura despre legile privitoare la notarii publici regești . . .	> —10

No. 25. Poezii populare din Bănat. II. Balade	> —40
Nr. 26. Inceputul neamului românesc. > —20	
No. 27. Comuna «Viitorul»	> —30
No. 28. Povestiri	> —30
No. 29. Poezii alese, de V. Alexandri > —20	

Comandele de cărți etc. precum și prețul lor să se adreseze cătră: **Librăria «Tribunei»**, Arad str. Deák Ferencz 20.

Și cea mai violentă tusă

și alte boale de piept înceată curând, atât la bătrâni cât și la tineri dacă folosim untura de pește

„Emulsiunea Scott”.

Puțină folosință și va fi spre deplina mulțumire a tuturora.

Emulsiunea Scott e vestită în lume pentru puterea ei ce să basează pe curățenie.

O sticlă în original 2 cor. 50 fileri.

Depozit în toate farmaciile. 6

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
«Tribuna» institut tipografic, Nichin și cons.

Se caută grabnic

Un scriitor

pentru o cancelarie economică în provincie. Se recere să poseadă bine limbile română, maghiară și bulgară, pe lângă un salariu lunar de 160 cor.

Nagy Gábor, Kóly,
stațiune poștală, telegraf și telefon.

Un candidat de avocat

cu praxă, imediat află aplicare în cancelaria subscrisului.

Dr. Teodor Popescu,
advocat în
Făgăraș—Fogaras.

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficianți
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,
str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Oltoi și vlăstare de vie!

Deja de acum mă angajez pentru expediție pentru toamna anului acesta sau pentru primăvara anului viitor.

Prin lărgirea stabilimentului meu sunt nevoit a opera în comun în asociație cu proprietarii de vii sau cu neguțătorii.

Corespondența în limbile: română, germană și ungurească. Adresa:

Alexandru Szűcs fiul, proprietar de vie
Bihardiószeg

Invenție nouă!

Invenție nouă!

Moară de oțel pentru întrebuintare în economie și acasă, macină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de 6 ani, 1 kilogram pe minut — pe lângă garanță.

Prețul 14 coroane.

Fac aparate pentru desfăcerea sămânței de lucernă și trifoiu de mână cu puterea ori cu mâna, de aplica în mașina de îmblățit ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe.

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparaturi de mașini

ORADEA-MARE
Nagyvárad) Vila-telep mellett.

S'au ieftinit cărbunii.

Care de acum își câștigă sau abonează cărbuni și cochs pentru iarnă, economisește 25%!

100 Klgr. cochs de fabrică de gaz cor. 4.60.
100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Prusia cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de piatră salon de Jilc. 4.—.
100 Klgr. cărbuni de lemn fără praf cor. 6.—.
100 Klgr. de cărbuni pentru fauri cor. 4.60.

Róth József mare neguțător de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.
Nr. Telefonului 63.

Pentru fabrică, mori precum și pentru trierat expediez cărbunii de Prusia de calitate cea mai bună.

Procurați
de la librăria „TRIBUNEI“

Arad, str. Deák Ferencz 20

„Cantorul Bisericesc“

aranjat de

GEORGE BUJIGANU

învăț. în Deliblata.

Cel mai practic op bisericesc, cea mai bogată antologie a cântărilor bisericești la români.

Indispensabila lui necesitate o documentează iuțala cu care a trecut prima ediție în un an 1000 exemplare.

Opul să extinde pe 444 pag. octav mare pe 2 coloane, litere latine, tipar roșu-negru. Cuprinde rînduiețile tuturor sărbătorilor de peste an, precum și tipul bisericesc Op aprobat de consistor!

Legătură artistică, confecționat la prima compactorie din Budapesta.

Prețul unui exemplar broșat 10 cor. legat în pânză frumos aurit 12 cor. legatură lux 1/2 piele 14 cor. Lux nu se mai află, numai după comanda specială bucată 16 cor. plus porto postal 60 fil

Fiecare exemplar e provăzut cu scuti-toare (tock).

Întrebuinterea »Cantorului Bis.« dispensează pe toate celelalte cărți bisericești, ca: mineiul, triodul, penticostarul, molitvelnicul etc.

Pe table e gravată sfânta Treime și cei 4 evangeliști, după Smigelschi.

Raritate bisericească, mai câteva exemplare de vânzare.

Cel mai frumos dar de sărbători bisericilor și specialiștilor bisericești.

Administrația tipografiei și librăriei „Tribunei“.

CANARINI

Cele mai frumoase cântărețe moderne se cămă

zina și la lumină. Cântăreață tină 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

Quătoare 1, 2, 3 și 4 fl., după soi. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarime măi-muțe și câini de soi. se

capătă înainte trimițând 20 fil Pentru ajungerea comenzilor la loc în viață se garantează. — Comenzile se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa,
Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățitor chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu abur, în **ALBA IULIA** Gyulafehérvár, Széchenyi-u. (îngă biserica călug). Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și ori-ce lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și clopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețurile cele mai moderate.

SCHAEFER RICHARD GÉZA

lăcătar tehnic,
pentru zidiri, instalare de apeduct și canalizare la
ARAD, strada Batthyányi Nr. 17.

Pregătește cordoane pentru râuri, trepte și balcoane, vetre de fierț din fier făurit.

Atelier de instalare:

Rățele de țevi pentru apeduct. Jațuri fără miros. Pissoare, spălătoare, odăi de baie și aranjare de ori-ce sistem — pentru încălzire centrală. —

NOUTATE! Mode de cogulare de autogen sau automat cu ajutorul acetilenului sau oxigenului, prin ce obiectele stricate pregătite din fier făurit, oțel, fier vărsat și aramă în modul acesta se pot repara ușor, conform scopului.

Halmi József, fost adjunct la notarul public
Strausz Gyula, regeac din Borosineu, și
fost ofician de bancă. —

Cancelaria Inregistrată

Halmi și Strausz,

pentru mijlocirea împrumuturilor de bani,
vinderea și cumpărarea de averi mobile și imobile.

Mijlocește: împrumuturi ipotecare (pe
intabulare) și amortizaționale (pe mai mulți ani).

Se angajează: pentru răscumpărarea (con-
vertarea) de împrumuturi ipotecare, dela
procente mai mari la mai mici.

Mijlocește: cumpărarea, vinderea, schim-
barea și esarendarea de averi mai mari
pământuri, etc).

Primește: manipularea (conducerea) case-
lor de închiriat pe lângă remunerațiuni cât
se poate de minimale.

Mijlocește: vinderea, cumpărarea și schim-
barea de căși particulare, căși de închiriat și vii.

Primește: parcelarea și colonizarea ave-
rilor imobile (pământuri).

Telefon nr. 726.

Adresa telegrafică: Halmaistrausz.

Correspondență se poate face și în limba română.

Arad, (str. bisericii) Weitzer János-u. Nr. 9,
în partetul edificiului nou a școlii de fete.

Cu deosebită stimă:

Halmi și Strausz.

Prima fabrică de nisip, peatră de var
și stingătoare de var din Perjámos.

Fiiala arădană

s'a deschis pe piața Óvár.

Comandele se primesc în cancelaria fabricii din

:: :: Arad, Óvár-tér, la :: ::

RÖSER MIHÁLY és Társai.

RÓTH JÓZSEF

măstru de sculptură în piatră,

— Segesvár, Seilergasse —

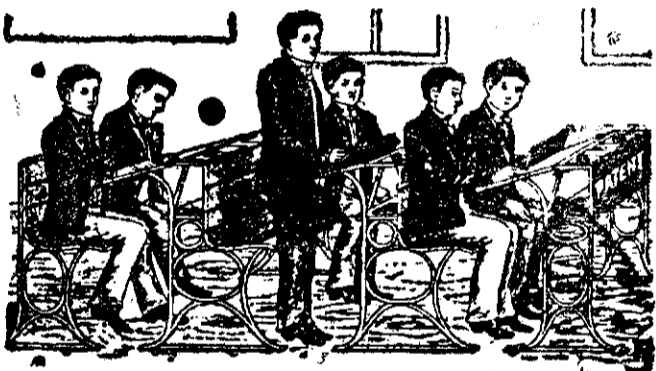
Recomand on. p. t. public depozitul meu bogat și
bine asortat de

Monumente de morminte,
din diferită marmoră granit, syenit,
abrador și peatră tare de arină, etc.

cu prețurile cele ma. moderate.

Mai departe mă recomand pentru executarea a tot
felul de lucruri de zidărie, ce cad în bransa mea.

Schițe și preliminare de spese stau fr. la dispoziție.

Cele mai moderne
**mobili de
fier și aramă**
și cele mai practice
**bănci higie-
nice de școală**
și moblarea lo-
cuințelor, hotele-
lor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune ma-
teriale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se life-
rează numai de către firma

Bennhardt Rezső utóda

Brassó, str. Fekete nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

Am onoare a atrage atenția p. t. public asupra pră-
văliei de croitorie pentru domni

inokai Tóth Lajos,

conducător șef Vass János, iunior, cea mai veche
prăvălie în bransa aceasta, asortată cu cele mai frumoase
și variate stoffe, fabricate engleze și franceze.

Se cfeptuiesc comande pe lângă prețuri convenabile în cea
mai splendidă esecuție, din stoffele cele mai bune.

Reputația prăvăliei mele fondată în 1879 e cea mai ecla-
tantă garanță pentru a putea satisface și cele mai rafinate gusturi.

La dorința specială a p. t. clientele se vor pune la dis-
poziție colecții de modele, eventual reprezentantul firmei se va
înființa în persoană la cei interesați, atât în loc, cât și în pro-
vință.

Cu deosebită stimă:

inokai Tóth Lajos, croitor,
Arad, Palatul Neumann, Piața Andrassy nr. 25.

Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

B-A-N-I

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄
și 5⁰/₀, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de
interes corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticiper spe-
sele de intabulare, convertes dateriile de interese mari.

— Resolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului
Bichis, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-uteza 8. (Casa proprie.)

(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar acuisitorii de afaceri abili
și demni de încredere.

Dacă vorești să rămâi tot tineră și frumoasă!

să folosești numai

CREMA DE ROZE, efectul căreia e surprinzător și plăcut.

Asemenea efect cu alte asemenea preparate nu s'a putut ajunge. Prin urmare **CREMA DE ROZE** e cea mai excelentă pentru păstrarea fineții obrazilor și mânușilor. Prețul unui flacon 1 cor.

SAPUNUL DE ROZE, perfect și preparat din cele mai plăcute și odorose materii. Bucata 70 filleri.

PUDRA DE ROZE, foarte recomandabilă. Preparată din cele mai gingașe părți, se prinde bine și de loc nu e vătămătoare. In culori: alb, rosa și crème. Prețul 1-20 cor.

A se comanda la:
POKORNY DUȘAN,
farmacie la
SFANTA TREIME, in
FEHERTEPLOM.

Kneffel Károly és Fia

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni,

din palatul de pe **Andrássy-tér nr. 14**, pe

Boros Béni-tér nr. 2.

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stăm la dispoziția p. t. public cu cărbuni veritabili n ori-ce cantitate, transportați acasă, și primește angajament pe întregul sezon la ce se primesc prenotări.

Comandele se pot face în persoană, prin corespondență sau prin **Telefon nr. 139**, la firma:

Kneffel Károly és Fia

mare comerciant de cărbuni

Arad, Boros Béni-tér nr. 2.

(Cassa Kneffel).

Cea mai mare fabrică de ceasuri de turn din Ungaria
aranjată cu putere de aburi

BODITSI SANDOR

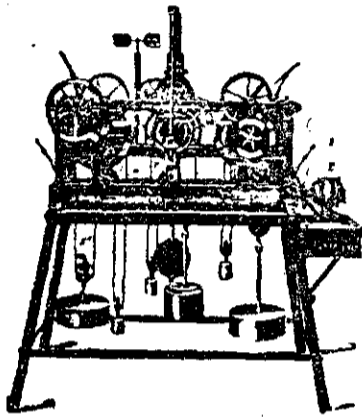
— turnătorie de clopote și ciasornice de turn, în —

BAJA (BACICA).

Recomandă deosebi cele mai perfecte: **CIASURI de TURN**

pentru biserici, primării, castele, școli și fabrici, cari cu construcție perfectă nouă de tot și înpre lucrare solidă. Afară de aceea atrage luarea aminte a onorațiilor preoți

Pregătește clopote în toate mărimile. Se refnoiesc și repară clopote vechi; ciasurile de turn pe lângă chezașie. — Onor. comitete, plebanile și curatorii primesc avant. de aplăți în rate. **BUDGET GRATIS.**

și a on. comitete bisericești asupra

MAREI TURNĂTORII DE CLOPOTE.

și repară clopote vechi; ciasurile de turn pe lângă chezașie. — Onor. comitete, plebanile și curatorii primesc avant. de aplăți în rate. **BUDGET GRATIS.**

„TIMIȘIANA” INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII
SOCIETATE PE ACȚII Fondată la anul 1885.

Centrala în **Timișoara** oraș (Belváros) Piața Balázs No. 1. (Palatul Mocsonyi).

Filiale în **Buziaș** și în **Recaș.**

Telefon pentru centrală Numărul 510.

Telefon pentru „STANDARD” No. 1028.

Primește depuneri spre fructificare, despre cari eliberează libele. — Administrează depuneri cu casete de economizare.

Plătește deponenților după mărimea sumei depuse $4\frac{1}{2}\%$ și 5% interese, fără nici o detragere.

După toate depunerile contribuția (darea) de interese o plătește institutul separat.

Depuneri până la 10,000 Coroane, după starea cassei se plătesc și fără abdicere.

Escomptează cambii și acoardă credite cambiale cu acoperire hipotecară.

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acoardă împrumuturi hipotecare pe case de închiriat și pe proprietăți de pământ.

Administrează agentura generală pentru Ungaria de sud a societății de asigurare

„STANDARD”.

„CRIȘANA” institut de credit și economii, societate pe acții în Brad

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii »CRIȘANA« sunt invitați prin aceasta la a

II-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Brad, **Duminecă, în 6 Martie 1910 st. n.** la orele 2 d. a. în localul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Constatarea numărului acțiilor și al acțiunilor pe care le reprezintă.
2. Denumirea alor 2 notari și 2 scrutinători.
3. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere despre gestiunea anului 1909 și aprobarea bilanțului.
4. Propunerea direcțiunii și decideră asupra împărțirii venitului curat.

5. Darea absolutului pentru direcțiune și comitetul de supraveghere pe anul de gestiune expirat.

6. Fixarea prețului marcelor de prezență pro 1910. pentru membrii direcțiunii și a paușalului de călătorie pentru membrii comitetului de supraveghere.

7. Alegerea alor 4 membrii în direcțiune pe un period de 3 ani.

Se atrage atențiunea domnilor acționari asupra următoarelor dispozițiuni din statute:

§. 21. al 2. Femeile se reprezintă prin plenipotență, minorii prin tutorii, curanzii prin curatorii lor, societățile, corporațiunile și institutele prin reprezentanții lor legali, chiar dacă aceștia din urmă nu ar fi acționari. § 22. Numai acei acționari au drept de vot, care sunt trecuți ca proprietari de acții în cărțile societății cu cel puțin 6 luni înainte de adunarea și cari își depun cu 24 ore înainte de aceasta, pe lângă revers, acțiunile lor, eventual și dovezile de plenipotență, la cassa societății, eventual la locurile destinate de direcțiune. Avizul despre depunerea acțiilor la locurile destinate are să soscască cu 24 ore înainte de punerea în discuție.

În legătură cu cele cuprinse în §-ul din urmă notificăm, că pentru depunerea resp. primirea acțiilor și extradarea documentelor despre depuneri s'au designat resp. au fost rugate institutele: »Agricola« (Hunedoara), »Albina« (Sibiu), filiala Lugoj și Brașov, »Ardeleana« (Orăștie), »Cassa de păstrare« (Mercurea), »Cassa de păstrare« (Săliște), filiala »Crișana« (Hălmagiu), »Hunedoara« (Deva), »Ustredni banka« (Praga) și filiala (Viena), »Victoria« (Arad), »Vlădeasa« (B.-Huedin) și »Zărândeana« (Băița).

Brad, la 11 Februarie 1910 st. n.

DIRECȚIUNEA.

ACTIVE.

Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1909.

PASIVE.

Cassa — — — — —	20975 29	Capital societar — — — — —	200000 —
Bon în giro-Conto la Banca-Austro-Ung. și la alte bănci — — — — —	14922 41	Fond de rezervă ¹⁾ — — — — —	134340 09
Cambii — — — — — 660818-70		Fond de rezervă special (pt. pierderi) ²⁾ — — — — —	8197 24
Cambii cu acop. hipotecară — 265454—	926272 70	Fond de penziuni — — — — —	12242 63
Obligațiuni asig. cu ipotecă — — — — —	315016 06	Depozite spre fructificare — — — — —	1110041 34
Obligațiuni cu caventați*) — — — — —	542268 08	Reescont — — — — —	372931 —
Lombard — — — — —	1859 —	Diverși creditorii — — — — —	14089 36
Efecte — — — — —	24767 50	Interese transitoare anticipate — — — — —	35154 67
Imobili — — — — —	87598 25	Profit net — — — — —	53050 16
Mobilier — — — — —	5837 —		
Debitori (Anticipațiuni) — — — — —	1030 20		
*) o parte din ele sunt întabulate.			
	1940046 49		1940046 49

¹⁾ Cu dotația din anul acesta va fi K 140797-61.

²⁾ „ „ „ „ „ K 8744-33.

PIERDERI.

Contul Pierdere și Profit cu 31 Decembrie 1909.

VENITE.

Interese de reescont — — — — —	24466 91	Profit transpus — — — — —	1500 —
Interese de depuneri — — — — —	52961 53	Interese dela cambii — — — — —	68087 32
Interese după fondul de penziuni — — — — —	311 47	» » » hip. — — — — —	10181 98
Salare — — — — —	14701 62	» » oblig. — — — — —	21658 32
Bani de quartir — — — — —	3366 66	» » » cu cav. — — — — —	48758 36
Marce de prezență — — — — —	3024 —	Venit dela Efecte — — — — —	735 —
Registre, tipărituri, porto, spese de biuro etc. — — — — —	7427 21	Venite dela imobilități — — — — —	8730 54
Contribuțiune directă — — — — —	12723 28	Interese de Cont-curent — — — — —	136 60
Contribuțiune după depuneri — — — — —	5286 32	Proviziuni — — — — —	18124 04
10% amortizare din mobilier — — — — —	593 —		
Profit net — — — — —	53050 16		
	177912 16		177912 16

Comșa m. p.,
director-executiv.

Brad, la 31 Decembrie 1909.

p. pa. Ghișa m. p.,
comptabil.

DIRECȚIUNEA:

Vasiliu Damian m. p.
președinte.

Cornel Lazar m. p.
v.-președinte.

Dr. Teodor Pap m. p. Dionisiu Sida m. p. Ion German m. p. Aron Roman m. p. Ion Cuteanu m. p. Nicolau Bedea m. p.
Romul Coțioiu m. p. Nicolau Obedeu m. p. Petru Rimbaș m. p. Dr. Nicolae Robu m. p.

COMISIUNEA DE SUPRAVEGHERE:

Subscrisa comisiune de supraveghere am examinat contul prezent și l-am aflat în deplină regulă și în consonanță cu registrele institutului.
George Părău m. p. Dominic Rațiu m. p. Savu Stănilă m. p. Nicolau Popp m. p. Andron Bogdan m. p. Ion Perian m. p.
președinte. Sava Raicu m. p.
revizor expert al »Solidarității«.

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet de supraveghere a ținut în anul trecut mai multe ședințe, atât la Centrala cât și la Filiala noastră, în acelea am cenzurat registrele institutului aflându-le pe toate purtate în regulă.

Bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1909 l'am cenzurat și l'am aflat corect.

Vă rugăm deci: să binevoiți a da absolutul pe anul de gestiune 1909 atât Direcțiunii, cât și Comitetului de supraveghere

Brad, la 11 Februarie 1910.

Georgiu Parău m. p.
președinte.

Ioan Perian m. p.
notar.

Dominic Rațiu m. p.

Nicolau Popp m. p.

Andron Bogdan m. p.

Savu Stănilă m. p.